

ตำนาน
พระพุทธรูปตนมahaman

ของ

พล.ท.ท. เนือง อาขุบุตร และภรรยา

มอบให้ท่านเป็นที่ระลึกในวันฉลองการสมรส
ครบ ๒๕ ปี

294.31218

๗๘๗๘๓

วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๔๙๙

~~หอสมุดแห่งชาติ~~
~~ตำนาน~~
~~หอสมุดแห่งชาติบรมมหาราชวัง~~
~~หอสมุดแห่งชาติบรมมหาราชวัง~~

พระพุทธรูปต้นมหายาน
จันทบุรี

ของ

พล. ท.ท. เื่อง อาบบุตร และภรรยา

มอบให้ท่านเป็นที่ระลึกในวันฉลองการสมรส
ครบ ๒๕ ปี

วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เลขที่

เลขหมู่

เลขทะเบียน 26. ๐๗. 21. ๑๕๗๐

คำนำ

ในการที่ข้าพเจ้าได้เขียนตำนานของหลวงพ่อกแก้ว (พระพุทธรัตนมหา牟尼) ทำเป็นหนังสือมอบแก่ท่าน วัณ^๕ ก็เนื่องจากนับตั้งแต่ข้าพเจ้าได้หลวงพ่อกแก้ว ประทับอยู่ในบ้านข้าพเจ้าแล้ว ข้าพเจ้าและครอบครัว ได้รับบารมีร่มเย็นเป็นสุขตลอดมา และเนื่องจากใน วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๔๙๙ น^๕ เป็นปีที่ครบรอบฉลอง การสมรส ๒๕ ปีด้วย จึงได้สร้างเหรียญจำลองรูป หลวงพ่อกแก้วด้วยเงิน เพื่อบริจาคให้แก่ผู้ที่เคารพนับถือ ตลอดจนญาติมิตรที่เคยมีอุปการคุณแก่ข้าพเจ้ามา เพื่อไว้ใช้ติดตัวท่านต่อ ๆ ไป ทั้งนี้เป็นไปตามกำลัง ความสามารถที่ข้าพเจ้าจะทำได้

เหรียญรูปจำลองหลวงพ่อกแก้ว^๕ ด้านหลังที่เป็นลาย ยันต์มีอักษรช่องละ ๑ ตัวนั้น เป็นอักษรคำย่อของ คาถาที่จะใช้บูชาท่าน แต่ข้าพเจ้าต้องขออภัยที่จะ บอกท่านไม่ได้ เพราะหลวงพ่อกแก้วได้เข้าฝันสั่งไว้ ข้าพเจ้าขออธิษฐานไว้ว่า ถ้าเป็นบารมีของท่านผู้ใด แล้ว ก็ขอให้ท่านอ่านคาถาบูชาท่านนี้ออกเถิด ก่อนจะ ทำการสร้างเหรียญจำลอง ข้าพเจ้าได้นำแผ่นโลหะ

ไปขอให้ท่านอาจารย์ต่างๆ ที่เคารพนับถือลงเลขยันต์
ตามพิธีการหลายสิบองค์ และนำไปเข้าพิธีปลุกเสก
พุทธานิเทศที่วัดพระเชตุพนในวันหล่อพระสังขยา
ครั้งหนึ่ง กับนำไปเข้าพิธีพุทธานิเทศการหล่อพระรูป
พระนาคปรก ผงสีขาวที่วัดสัมพันธวงศ์อีกครั้งหนึ่ง
นอกจากนี้ ยังมีเนื้อโลหะและเนื้อผงของบรรดาพระ
อาจารย์ต่างๆ ที่ได้ล่วงลับไปแล้วก็มีเช่น ของพระเดช
พระคุณเจ้าวัดสุทัศน์, วัดสามปลื้ม, วัดระฆัง เป็นต้น
นำมาผสมใส่รวมอยู่ด้วย เพื่อให้มีบารมีพุทธานภาพ
ไว้ต่อไป และในการทำพิธีพุทธานิเทศในครั้งที่ ๓
วันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๔๕๕ ครั้งนี้ ได้พระเดชพระคุณ
เจ้าสมเด็จพะพุทธโฆษาจารย์วัดสระเกศเป็นประธาน
ในพิธีสงฆ์ พร้อมด้วยพระอาจารย์ที่เคารพนับถือ
ของข้าพเจ้าอีกหลายองค์มาร่วมทำพิธีปลุกเสก เพื่อ
ให้เป็นความเจริญรุ่งเรืองไพบูลย์พูนผลแก่ท่านผู้ที่
ได้รับเหรียญไปใช้ต่อไป

ส่วนตำนานของหลวงพ่อก็ได้เขียนมานี้ ได้รวบรวม
รวมเรื่องที่ได้พบมาและตามคำของพระอาจารย์ตลอด

ค

จนผู้ที่ทรงคุณวุฒิในทางนั้นๆ ได้พิจารณาแล้วเล่าให้ฟังไว้ และตามคำของผู้ที่ได้สักการบูชาท่านได้บารมีประการใดมาแล้วบ้าง ซึ่งข้าพเจ้าพยายามที่จะไม่ให้ผิดไปจากท่านผู้ที่ได้บอกเล่าไว้ เพื่อจะได้ให้ผู้ที่ต้องการทราบได้ทราบเรื่องราวความเป็นมาของท่านเมื่อมาอยู่กับข้าพเจ้าแล้วโดยละเอียด เพราะมีผู้ถามข้าพเจ้าเสมอๆ ข้าพเจ้าเล่าให้ฟังไม่ไหว ท่านจะได้สบายใจเมื่อได้อ่านโดยตลอดแล้ว และขอได้โปรดกรุณาอย่าคิดไปว่า ข้าพเจ้ามาเขียนตำนานของหลวงพ่อกันนี้เพื่อเป็นการอวดอภินิหารของหลวงพ่อดีแต่ประการใด ๆ เลย

ด้วยกุศลบุญราศีที่ข้าพเจ้าได้สร้างเหรียญจำลองของหลวงพ่อกัน และเขียนตำนานเรื่องราวของท่านขึ้นไว้ ข้าพเจ้าขอน้อมจิตถวายกุศลบุญราศีนี้ ถวายแด่หลวงพ่อกะพุทธรัตนมหา牟尼 และพระภิกษุญาณวาระ (นวาระ แปลว่า กุหลาบ) ผู้ที่ได้สร้างหลวงพ่อกันแต่กาลก่อน ตลอดทั้งพระศักราชเทวา ผู้ที่เคยปกป้องรักษาหลวงพ่อกัน ขอให้ท่านเจริญสุคติพื้น

เวรกรรมด้วยประการทั้งปวง ไปสู่สุคติยังฟากสวรรค์
ชั้นฟ้าชั้นเกิด

และด้วยกุศลบุญราศีนี้ ขอให้บรรดาพระเดช
พระคุณเจ้า พระอาจารย์ที่ได้มาร่วมพิธีปลุกเสก
เหรียญจำลองของหลวงพ่อกว้าวในคราวนี้ ตลอดจน
บรรดาท่านผู้ที่เคารพนับถือ ซึ่งได้มีใจกรุณามา
ช่วยในงานคราวนี้ หรือได้มีส่วนในการที่ข้าพเจ้าได้
หลวงพ่อกว้าวนี้มา ขอให้ท่านได้รับกุศลบุญบารมี
จากหลวงพ่อกว้าวพุทธรัตนมหามุนีอยู่ตลอดไป สำเร็จ
เป็นสุขสมความปรารถนา และขอได้รับความขอบ
พระเดชพระคุณอย่างสูงจากข้าพเจ้าและครอบครัว
โดยทั่วกันทุก ๆ ท่าน ขอให้ท่านมีความเจริญไพบูลย์
รุ่งเรือง มีความสุขกายสบายใจ ปราศจากโรคอาพาธ
บ้ำราศกยันตราย จะคิดทำการสิ่งใดในสิ่งที่ชอบที่
ควรแล้ว ขอให้ท่านได้สมประสงค์จำนงหมายตลอด
ไปทุก ๆ ท่าน.

พล. ต.ต. เณร อาชุนทร

ความเต็ม

ข้าพเจ้าได้ไปซื้อที่ดินปลูกบ้านที่ซอยราชครู
อำเภอคสิต จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ทำบุญขึ้นบ้านใหม่
เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๖ มีเลขหมายทะเบียน
สำมะโนครัวเลขที่ ๑๑๕/๑ การที่ข้าพเจ้าได้จัดการ
ทำบุญขึ้นบ้านใหม่ในวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ก็
โดยเหตุว่า เป็นวันครบรอบที่ข้าพเจ้าได้ทำการสมรส
กับภรรยามาเป็นเวลา ๒๒ ปีพอดี ชีวิตของครอบครัว
อยู่ในความผาสุกตลอดมา ในการทำพิธีตั้งศาลพระ
ภูมิของบ้านหลังนี้ ได้เชิญให้นายถมยา หรือเรียก
กันว่าปลัดถมยา ซึ่งเป็นผู้มีคุณวุฒิในทางโหราศาสตร์
และไสยศาสตร์ อันเป็นผู้ที่ข้าพเจ้าและครอบครัว
ได้คุ้นเคยรักใคร่นับถือมาเป็นเวลาหลายสิบปี เป็นผู้
มาตรวจและตั้งศาลพระภูมิให้ ในวันทำบุญขึ้นบ้าน
ใหม่ เมื่อเสร็จพิธีทางศาสนาแล้ว ข้าพเจ้าได้เชิญให้
พระครูธรรมธรหลายราชสิทธิ (ท่านอาจารย์หลาย)
สำนักวัดราชอารุง จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นพระคุณเจ้า

ที่ข้าพเจ้าได้คุ้นเคยเคารพนับถือรักใคร่มาเป็นเวลายาวนานหลายปี เป็นผู้ทำการjemบ้านตามหน้าตาและประตุตามแบบของโบราณ เมื่อทำการjemบ้านเสร็จแล้ว ท่านอาจารย์หลายเข้าไปนั่งในห้องที่จัดไว้เพื่อสวดมนต์ทำบุญบ้านนั้นอีก ได้สนทนากับข้าพเจ้า ๆ ได้เรียนถามท่านว่าห้องบูชาพระที่ตั้งใจไว้ว่าจะจัดเป็นห้องพระ ซึ่งท่านได้เข้าไปทำการjemมาแล้วนั้นจะเหมาะสมหรือไม่ ท่านอาจารย์หลายยิ้ม ๆ แล้วตอบข้าพเจ้าว่า ห้องที่คิดว่าจะเป็นห้องพระนั้นความจริงพื้นที่ดินตรงที่สร้างห้องนั้นเป็นบ่ออยู่แต่เดิม สู่ห้องที่จัดให้นั่งสวดมนต์นั้นไม่ได้ เพราะห้องที่นั่งสวดมนต์วันนี้ พื้นที่ดินตรงห้องนั้นแต่เดิมก่อนสร้างบ้านเป็นพื้นที่สูงมีหญ้าขึ้นเขียวชอุ่ม ขอให้ใช้ห้องนี้เป็นห้องพระต่อไปเถิด เมื่อท่านอาจารย์หลายพูดจบลง ข้าพเจ้านึกแปลกใจทันทีว่า ทำไมหนอท่านอาจารย์หลายท่านจึงพูดบอกได้ถูกต้องกับความเป็นจริงทุกอย่าง ข้าพเจ้าได้ตอบท่านอาจารย์หลายไปว่า ถูกตาม

ที่ท่านอาจารย์บอก แล้วท่านอาจารย์หลายได้พูดต่อ
 ไปว่า “ขอห้องนี้เถิดให้เป็นห้องพระและตั้งที่บูชา
 พระหันหน้าไปทางทิศตะวันออก และจะต้องตั้งสิ่ง
 อื่น ๆ อย่างไรในห้องนั้นก็บอกให้เสร็จ” ข้าพเจ้า
 ฟังท่านอาจารย์หลายพูดแล้ว รู้สึกอดใจไปชั่วคราว
 เพราะเหตุว่าห้องที่จัดทำพิธีสวดมนต์นั้น เป็นห้องที่
 ข้าพเจ้าตั้งใจจะจัดไว้เป็นห้องนอนของลูก ๆ ท่าน
 อาจารย์หลายได้พูดยากับข้าพเจ้าถึง ๓ ครั้งว่า ขอ
 ห้องนี้ให้เป็นห้องพระเถิด แล้วต่อไปข้างหน้าจะ
 มีความเจริญรุ่งเรืองดี (ท่านใช้คำว่าปรุคที่เดียว)
 ข้าพเจ้าจึงได้ตอบสนองท่านว่า เมื่อท่านอาจารย์ว่าดี
 แล้วผมยอมถวายปฏิบัติตาม พอเสร็จการทำบุญบ้าน
 แล้ววันต่อมาข้าพเจ้าก็จัดการย้ายพระบูชาและพระ
 เครื่องรางที่ได้มีอยู่แต่เดิมทั้งหมดมาจัดตั้งที่บูชาพระ
 และใช้ห้องนี้เป็นห้องพระมาแต่กาลบัดนั้นเป็นต้น
 มา ก็รู้สึกว่าเป็นห้องที่โอโถงเย็นตาชุ่มชื้นใจเรื่อยมา

เบื้องต้นของการจะได้หลวงพ่อกแก้ว

ในราวประมาณเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๔๕๖ นั้น ข้าพเจ้าได้รับคำบอกเล่าจากเพื่อน ๆ ข้าราชการบ้าง จากผู้ที่เคารพนับถือบ้างว่า มีหมอดูอยู่คนหนึ่งดูแม่นยำนัก หมอดูคนนี้มีฉายาว่า “หม่ออินเทวดา” ข้าพเจ้ายังไม่เคยรู้จักกันเลย ต่อมาจึงได้บอกเพื่อนฝูงจะเป็นใครจำไม่ได้ ขอให้ไปเชิญหม่ออินเทวดามาคุยกันสักหน่อย หลังจากนั้นสักสองสามวัน หม่ออินเทวดาก็มาพบข้าพเจ้าที่บ้าน เป็นเวลาตอนเช้า ๆ ได้นั่งคุยกันที่ห้องรับแขกชั้นล่าง ข้าพเจ้าจึงได้รู้จักหน้าตาว่าหม่ออินเทวดาผู้นี้คือ นายร้อยตำรวจโทอินชม บันทอง ซึ่งขณะนั้นเป็นนายร้อยตำรวจสังกัดอยู่ที่กองตำรวจน้ำ แล้วจึงได้เริ่มดูลายมือกัน หม่ออินถามวัน เดือน ปีเกิดของข้าพเจ้าแล้วก็ใช้แว่นดูลายมือไปด้วย ได้เอ่ยพูดคำทำนายกับข้าพเจ้าเป็นประโยคแรกว่า “ແມ່ທ່ານບນ ຫ້ອງພຣະຂອງທ່ານນັ້ນ (พร้อม กับชี้มือไปทางห้องพระด้วย) ທ່ານມີພຣະແລະຂອງດີໆ

มาก แต่ต่อไปข้างหน้านี้อาจต้องมีมาอยู่กับท่านอีก
 อย่างมหาศาลเถียวนะ ไม่ใช่จะมีแต่เท่านั้น” เมื่อหมอ
 อินพูดจบลง ข้าพเจ้านึกในใจทันทีว่า ทำไมหมออิน
 ถึง^{๕๔}มือไปตรงห้องพระถูกต้อง และคิดไปว่าหมออิน
 นี้คงจะมาพูดคุยกับข้าพเจ้าเสียแล้ว เพราะหมออิน
 อาจจะเคยได้ยินว่าข้าพเจ้าสนใจในทางพระบูชาและ
 พระเครื่องอยู่ก็หายเดา ๆ ไปตามเรื่อง ข้าพเจ้าเป็น
 แต่เพียงยม ๆ ยังไม่ตอบ หมออินมองดูหน้าและ
 ลายมือต่อไป แล้วก็^{๕๕}มือพูดว่า “ห้องนอนของท่าน
 นั้นท่านกลับทันนอนเป็นครั้งที่สองแล้ว” ข้าพเจ้ารับ
 สวณควันตอบไปทันทีว่า “ถูก” พร้อมกับกลืนความ
 สงสัยและความที่ข้าพเจ้าคิดว่าหมออินมาพูดทนาย
 ส่งเดชนั้นไม่ไหว ข้าพเจ้าจึงได้ถามหมออินไปว่า
 “นี่คุณอิน คุณนะเรียนวิปัสสนา เรียนทางกสิณมา
 ด้วยหรือ” หมออินตอบว่า “เปล่า” ข้าพเจ้าถาม
 ว่า “ทำไมคุณถึงบอกถูกต้องและ^{๕๖}มือไปก็ถูกต้องตรง
 ห้องนอนด้วย” หมออินตอบว่า “ผมดูตามลักษณะ

และตามดวงของท่านตามที่เคย ๆ คุมา” เลยทำให้
ข้าพเจ้าหมดการขังใจที่คิดว่าหมออินจะมาดูพูดคุย
กับข้าพเจ้าดังที่นึกคิดในตอนแรก ๆ เพราะหมออิน
ไม่มาพูดเฝ้า ๆ แก่ข้าพเจ้าแน่ เขาพูดทำนายตามวิชา
ความรู้ที่เขาได้ร่ำเรียนมาถูกต้องเป็นที่พอใจมาก

ในเวลาต่อมาในเดือนตุลาคม ๒๔๕๖ ประมาณ
ราว ๆ กลางเดือน ข้าพเจ้าได้เดินทางโดยรถยนต์
ลำเล็ก ๆ ไปจังหวัดปทุมธานี เพื่อขึ้นไปจองที่ดินที่
วัดสำแล เพราะได้ชักชวนข้าราชการกรมศุลกากร
ไปทำการทอดกฐินที่วัดสำแลไว้ เมื่อเรือไปถึงจังหวัด
ปทุมธานีก็ได้แวะรับนายประหัต กลั่นกรอง นายก
เทศมนตรี ซึ่งเป็นพวกบ้านชาวจังหวัดปทุมกับข้าพ-
เจ้า ไปที่วัดสำแลด้วยกัน เมื่อไปพบท่านพระครูวินัย
สาทรเจ้าอาวาสวัดสำแล ตกลงกำหนดวันไปทอดกฐิน
กันแล้ว ข้าพเจ้าก็เดินทางกลับ ก่อนจะมาถึงจังหวัด
ปทุมธานี ขณะนั้นเรือบตรึงอยู่กลางแม่น้ำ ข้าพเจ้า
นั่งอยู่ท้ายเรือคนเดียว นายประหัต กลั่นกรอง ขึ้น

อยู่ใกล้ ๆ ขำพเจ้า เขามองดูหน้าขำพเจ้าแล้วก็พูด
ขึ้นว่า “ท่านก่อนท่านจะมาทอดกฐินปีนี้ ท่านจะต้อง
มีลาภใหญ่ทีเดียว” ขำพเจ้าย้อนถามว่า “เอ๊ะ ลาภ
อะไรกันถูกตลอดเตอร์หรือ” นายประหัตตอบว่า “ไม่
รู้ละผมว่าท่านมีลาภใหญ่แน่” ขำพเจ้าถามเป็นเชิง
ล้อกันอีกว่า “เอนี่เป็นหมอดูด้วยหรือ ไม่เห็นเคย
ทราบเรื่องว่าเป็นหมอดูมาแต่ก่อนบ้างเลย” นาย
ประหัต กลั่นกรอง ตอบว่า “ผมเรียน ๆ อะไรมาบ้าง
เหมือนกัน และในขณะนี้มีอะไร ๆ ผ่านแว็บมาที่ผม
ผมดูๆ ลักษณะท่านแล้วท่านต้องมีโชคลาภใหญ่แน่”
แล้วขำพเจ้าก็หัวเราะและพูดสัพยอกกันว่า “ถ้าถูก
ตลอดเตอร์เป็นเลียงกันสนุกไปเลย” แล้วเร่มาถึง
จังหวัดปทุมก็แวะส่งนายประหัต กลั่นกรอง ขึ้นบ้าน
ของเขา ขำพเจ้าก็เดินทางกลับกรุงเทพ ฯ ในวันนั้น

การพบหลวงพ่อกแก้ว

ตามปรกตินั้นวันเสาร์อาทิตย์หรือวันหยุดราชการ
เมื่อไม่มีธุระอะไร ขำพเจ้ามักไปนั่งสนทนากับบรรดา

พวกนักสะสมพระเครื่องรางที่สนามหลวง บริเวณ
 หน้าศาลอาญาเก่า คือที่ร้านโกชนาลัย ของมหาพันธ์
 คุยกั้นบ้าง ดูเขาแลกเปลี่ยนพระกันบ้าง เข้าบ้าง
 เสมอมา วันหนึ่งจำได้ว่าตรงกับวันเสาร์ที่ ๑๗ ตุลาคม
 ๒๔๕๖ เวลาเที่ยงวันเลิกจากทำงานแล้ว ข้าพเจ้า
 ตรงมาที่ท้องสนามหลวง ที่ร้านโกชนาลัย เพื่อหา
 อาหารรับประทานเช่นเคย ได้พบพวกนักพระหลาย
 คนนั่งคุย ๆ กัน พอเวลาประมาณ ๑๕.๐๐ น. เศษ
 ได้มีนายใบซึ่งเป็นนักสะสมพระคนหนึ่งถือพระเศียร
 ของหลวงปู่เดินเข้ามาในร้าน แลเห็นนายใบส่งให้
 คนที่นั่งอยู่ในร้านนั้นดู ๆ กันเรื่อย ๆ มา จนผ่านมา
 ถึงที่ข้าพเจ้านั่งอยู่ ข้าพเจ้าจึงได้ขอดูบ้าง เวลานั้น
 จำได้ว่ามีผู้ที่นั่งอยู่โต๊ะเดียวกับข้าพเจ้า มี นายเชย
 บุษปบุตร นายธาดา วาณิชสมบัติ นายบูรณะชัย
 ฐิติวัฒนา ก็ดูพระเศียรกันทุกคน เมื่อพระเศียร
 ของหลวงปู่มาถึงมือข้าพเจ้า ๆ รู้สึกว่ามีน้ำหนักผิด
 กับแก้วตามปกติ แน่ใจว่าเป็นหินแท้ แต่ไม่ทราบ

ว่าเป็นจำพวกอะไรของหินที่เรียกกันว่า เป็นทับทิม, มรกต, เพทาย, บุษน้ำทอง, บุษราคัม, อะไรเหล่านี้ เป็นต้น และพระเศียรนั้นก็มีการเป็นสี่ขาจับ อยู่โดยรอบ เว้นแต่ตอนหน้าได้ถูกขจัดมา คราบกร ลอกออกไปเล็กน้อย ข้าพเจ้าได้ถามนายโบว่า “ได้ พระเศียรนี้มาจากไหน” นายโบตอบว่า “เขาถือมา ขายกันก็เลยเช่าเข้ามา” ข้าพเจ้าถามว่า “พระเศียร นี้เป็นแก้วอะไร” นายโบบอกว่า “เป็นแก้วดี แต่ เรียกว่าอะไรไม่รู้” ข้าพเจ้าถามต่อไปว่า “องค์ท่าน มีไหม?” นายโบตอบว่า “ไม่มี เพราะเขาถือกันไป มาอยู่หลายวันมาแล้ว โอ้ย ถ้าองค์ท่านมีละก็ราคาตั้ง ๓-๔ พันทีเดียว” ข้าพเจ้าฟังแล้วก็ชัก ๆ จะเวียนหัว เพราะนายโบเป็นคนพูดคล่องแคล่วอยู่สักหน่อย จึง ได้นำพระเศียรส่งดูด้วยแว่นโดยถี่ถ้วน เพราะ ขณะนั้นได้นึกในใจว่าจะเช่าท่านไว้เพื่อบูรณะให้เป็น รูปองค์พระเสียบใหม่ไว้สักการะท่านต่อไป ในขณะที่ ได้พิจารณาโดยถี่ถ้วนอยู่นั้น ก็ได้พบสิ่งปรากฏที่ แปลกตาสองสามประการที่ปรากฏในพระเศียรท่านคือ

๑. ลายเส้นพระเกศานั้นเป็นเส้นขนานกันสามสี่
เส้นคล้ายนิ้วมือ แล้วเป็นรอยสานกันคล้าย
ลายขัดของเสื้อ ซึ่งตามปกติ พระที่หล่อ
ด้วยแก้วนั้น เส้นพระเกศามักขีดเป็นเส้นๆ
เหมือนเส้นผมตามธรรมดา หรือวนเป็น
กันหอย หรือขีดขวางเป็นตาตารางให้เป็นปุ่ม
อยู่กลางแบบหนามขนุน
๒. บนพระเศียรส่วนยอด มีฐานขึ้นไป ๑ ชั้น
และมีตุ่มขึ้นไปอีก ๑ ชั้นเป็นจุด ซึ่งเป็นเนื้อ
เดียวกับพระเศียร แต่แกะเป็นพระเมาลีติด
ต่อขึ้นไปเลย แบบทำนองคล้ายคลึงกับพระ
มหามณีรัตน์ปฐิมากรหลวงพ่อกแก้วมรกต ที่
วัดพระศรีรัตนศาสดาราม (วัดพระแก้ว)
๓. ลักษณะของดวงพระเนตร, พระพักตร์ ทุก
ส่วนโดยทั่วไปงดงาม พระโอษฐ์ยิ้ม สีของ
เนื้อหินเป็นสีน้ำตาลแดงกว่า เรียกกันว่าสีงุ่น
เนื้อหินเสมอ และมีแววกลอกไปมาในตัว

มีน้ำหนักมากกว่าแก้วธรรมดา ฝีมือการแกะ
เป็นไปโดยความประณีตยิ่ง

๔. ที่ตรงระหว่างช่องพระโขนงเข้าไปอยู่กลาง
พระเศียรมองเห็นเม็ดกลม ๆ หนึ่งเม็ดโตเท่า
หัวไม้ขีดไฟ อยู่ตรงกลางพอดี สีเหลืองจัด
ได้ดั่งทั่วหมดว่าเป็นเม็ดที่เจาะฝังเข้าไปจาก
ทางซีกใดซีกหนึ่งของส่วนพระเศียรหรือไม่
ก็ปรากฏว่าไม่มีรอยเจาะฝังเข้าไปในทางใด
เลย ของนี้เป็นโบราณแน่ คงอยู่ในกรุเป็น
เวลานานนาน จึงมีคราบกรุจับแน่น

เมื่อข้าพเจ้าได้ดูเป็นที่พอใจตามลักษณะที่กล่าว
นี้แล้ว จึงได้ถามนายใบว่า จะให้เช่าราคาเท่าใด
นายใบตอบว่า จะให้เช่าในราคา ๓๖๐ บาท พอพูด
แล้วข้าพเจ้าก็บอกว่า เป็นแก้วเน้ออะไรก็ไม่รู้ องค์กร
ท่านก็ไม่มี จะคิดราคา ๓๖๐ บาท มันจะแพงไปนักละ
นายใบตอบว่า ผมเช่าเขามาอย่างนั้น พอพูดแล้ว
นายใบก็ถูกไปคุยกับคนที่โต๊ะอื่น ๆ ข้าพเจ้านึกสงสัย

ว่านายใบจะบอกราคาแพงเกินไป จึงบอกกับนาย
 บุรณะชัย วุฒิวัฒนา ที่นั่งอยู่ด้วยกันว่า ลองไปถามๆ
 คนในร้านนั้นดูที่หรือว่า นายใบเข้ามาเท่าใด เพราะ
 ข้าพเจ้าเคยเช่าพระจากนายใบมาบ้างแล้ว เขาเป็น
 คนพูดคล่องมาก การทบทวนของข้าพเจ้าก็ได้ผล
 คือสอบถามๆ ดู ก็ได้ความในขณะนั้นว่า นายใบ
 เข้ามาเพียง ๖๐ บาท เท่านั้น จึงได้เรียกนายใบมา
 ต่อตามกันอีก ในที่สุดนายใบก็ไม่ตกลง โดยข้าพเจ้า
 ให้ราคา ๖๐ บาท เมื่อไม่ตกลงกันก็เลยเป็นอันยุติ
 กันในวันนั้น แล้วข้าพเจ้าก็กลับบ้าน

ต่อมาวันรุ่งขึ้น ตรงกับวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๔๙๖
 เดือนนี้อยู่ในระหว่างเทศกาลเข้าพรรษา กรม
 ตำรวจโดยท่านอธิบดีได้เป็นผู้นำ เริ่มจัดให้นาย
 ตำรวจไปฟังพระธรรมเทศนาในวันอาทิตย์เสมอทุกๆ
 ปีมา ข้าพเจ้าได้ไปฟังพระธรรมเทศนาที่บ้านมนังค-
 ศิลาเช่นเคยแล้ว เวลาประมาณ ๑๑.๒๐ นาทีไปถึง
 ห้องสนามหลวง หรือที่เรียกกันง่ายๆ ว่า “สนามพระ”

พอก้าวลงจากรถก็พบกับนายบุรณะชัย วุฒิวัฒนา ใน
มือถือถุงกระดาษบุหรียาเกล็ดทองอยู่ด้วย ได้พูดกับ
ข้าพเจ้าว่า “คุณอาครับ ผมได้ออกร์พระแก้วแล้วละ
คุณอาจะเอาไหมครับ” ข้าพเจ้านึกพิศวงในใจเป็น
อย่างยิ่งว่า “ไปอย่างไรมาอย่างไรกัน” จึงได้บอกว่า
“ไหนอยู่ที่ไหน” นายบุรณะชัย ชูห่อกระดาษยาเกล็ด
ทองส่งให้ ข้าพเจ้าจึงรีบหยิบออกมาดู ปรากฏว่า
เป็นลักษณะเนื้อแก้วหินสีเดียวกับพระเศียรที่ได้เห็น
ในวันก่อน ส่วนของออกร์พระได้แยกออกเป็นสอง
ท่อน คือตั้งแต่พระศอลงมาถึงเข้าท่อนหนึ่ง และ
เฉียงแต่เข้าลงไปถึงส่วนฐานอีกท่อนหนึ่ง และทั้ง
สองท่อนเมื่อประกบเข้าแล้ว ตามรอยที่หักอยู่นั้น
ประกบต่อกันได้พอดี ตามบริเวณออกร์โดยทั่วไปมี
คราบกรุสีขาวจับอยู่แน่นเช่นเดียวกับพระเศียร เมื่อ
ข้าพเจ้าพิจารณาดูแล้ว จึงได้บอกว่า เอาละ และ
รู้สึกมีความดีใจอยู่เป็นอันมาก ได้สอบถามนาย
บุรณะชัยว่า “ได้มาอย่างไร” นายบุรณะชัยตอบว่า

ในเช้าวันนั้น เวลา ๖.๐๐ น. ออกจากบ้านตั้งใจจะไป
 ตลาดนัดที่สวนสราญรมย์ ซึ่งปกติไม่เคยออก
 จากบ้านแต่เช้า ๆ วันอาทิตย์เช่นนี้เลย เมื่อขึ้นรถ
 ผ่านมาทางสนามพระทองสนามหลวง จึงลงจากรถ
 คิดว่าจะไปดูพระที่สนามพระเสียก่อน พอเดินเข้าไป
 ที่ในร้านโกชนาลัย ก็พอดีพบชายแก่ผู้หนึ่งซื้อไรไม่
 ทราบ กำลังหยิบองค์พระน้ออกจากกระเป๋าสื่อเพื่อ
 จะวางให้คนเช่า นายบุรณะชัยจึงหยิบขึ้นดูพิจารณา
 แล้วมีการแน่ใจว่าเป็นองค์พระองค์เดียวกับพระเศียร
 ที่ได้เห็นพร้อมกับข้าพเจ้าในวันก่อน จึงได้ถามชาย
 แก่ผู้นั้นว่า “นี่พระแก้วอะไร พระเศียรมีไหม”
 ชายแก่ตอบว่า “พระแก้วอะไรไม่ทราบ พระเศียร
 ไม่มี” นายบุรณะชัยย้อนถามอีกว่า “ลุงได้พระนี้มา
 จากไหน จะให้เช่าราคาเท่าใด” ชายแก่นั้นตอบว่า
 “เขาเก็บกันได้มาจากโคนต้นโพธิ์ที่อยุธยา ก็เลย
 ขอ ๆ มาจะขาย” นายบุรณะชัยถามว่า “ลุงจะขาย
 เท่าใด” ชายแก่ตอบว่า “ขายราคา ๓๐ บาท” นาย

บุรณะชัยจึงต่อโดยเถียงไปว่า เป็นของหัก ๆ พระ
 เสด็จก็ไม่มี แก้วอะไรก็ไม่รู้ เห็นจะแพงไปสักหน่อย
 เพียงแต่สัก ๒๐ บาทเป็นอย่างไร ! ชายแก่นั้นนิ่งไป
 ชั่วครู่เดียวก็ตอบว่า “ เอาไปเถิด ” นายบุรณะชัยจึง
 ได้เข้าไว้ ในความตั้งใจจะให้แก่ข้าพเจ้า ก็พอดี
 ข้าพเจ้าไปถึงจึงได้ส่งให้ดู เมื่อได้รับองค์พระมาอยู่
 ในมือข้าพเจ้าแล้ว ข้าพเจ้าจึงได้นั่งดูโดยถี่ถ้วนบน
 รถอีกครั้งหนึ่ง เห็นปรากฏลักษณะเป็นดังนี้ :—

๑. เป็นแก้วหินที่มีน้ำหนักมาก และสีของเนื้อ
 สม่ำเสมอตลอดทั้งองค์ และมีแสงกลอก
 ในตัว เป็นพระเกาะด้วยมือไม่ใช่หล่อ

๒. เป็นแบบนั่งมารวิชัย ประทานพรโดยพระ
 หัตถ์ข้างขวาแบหงายฝ่ามือ ที่ข้อศอกของ
 ท่อนแขนขวาส่วนบนและส่วนล่างมีรอยหัก
 หายไป ๑ ส่วน คือ หักหายไปตรงส่วนของ
 ข้อศอกพอดี เป็นรอยหักเก่าเพราะปรากฏ
 ว่ารอยที่หักนั้นมีคราบกรุจับอยู่บ้างเล็กน้อย

๓. นิ้วพระหัตถ์ขวาทั้ง ๔ นิ้ว คือ นิ้วชี้, นิ้วกลาง, นิ้วนาง, นิ้วก้อย หักหายไปหมดเลย คงมีแต่นิ้วหัวแม่มือนิ้วเดียวเหลืออยู่

๔. พระกรรมทั้งสองข้างแกะเรียวเล็ก ปลายพระกรรมยาวลงไปถึงบ่าทั้งสองข้าง โดยที่บ่าข้างหนึ่งยังมีตุ่มเหลือไว้ติดอยู่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเป็นปลาย ๔ ตุ่มของพระกรรมยาวย้อยไปจนจดบ่า ปลายพระกรรมที่หักออกไปนี้ เป็นการหักหายไป สันนิษฐานได้ว่าหักหายไปใหม่ ๆ เพราะตรงรอยหักเนื้อหินใหม่เป็นมันระยิบอยู่มองได้ชัดเจน

๕. แบบลักษณะขององค์พระพิจารณาตลอดทั้งองค์แล้ว เป็นแบบนั่งประธานพร เป็นแบบสมัยได้สองสมัย คือ สมัยอุททองกับสมัยสุโขทัย เพราะฐานหน้าตักมีส่วนโค้ง แต่เมื่อพิจารณาทั่วหมดทั้งพระองค์แล้ว ต้องเป็นสมัยสุโขทัยแน่

เมื่อข้าพเจ้าได้พิจารณา ก็เดินเข้าไปในร้าน
 โภชนาลัยโดยพูดกับนายบุรณะชัยว่าไปกินข้าวกัน
 เสียก่อนแล้วต้องไปตามนายใบให้ได้ เพื่อจะขอเช่า
 พระเศียรท่านต่อไป นั่งรับประทานอาหารยังไม่ทัน
 จะอิ่ม นายใบก็เดินตรงเข้ามาในร้านโดยนายใบเขา
 มาตามปรกติของเขาเอง พอแลเห็นนายใบเดินเข้ามา
 ข้าพเจ้ารู้สึกดีใจ ได้บอกนายบุรณะชัยให้เรียกนายใบ
 มานั่งด้วยกันแล้วถามถึงพระเศียรพระที่นั่งที่ นายใบ
 ก็บอกว่ายังอยู่แล้วหยิบออกมาส่งให้ ข้าพเจ้าก็พูด
 เรื่องการต่อราคากันอีกครั้ง และมีคนอื่น ๆ ใครอีก
 บ้างจำไม่ได้ต่างก็ช่วยกันต่อและพูดเป็นเสียงเดียว
 กันว่า “ขายให้ท่านเถอะน่า” การพูดต่อกันไปมาก
 ลงเอยกันในราคา ๑๔๐ บาท โดยนายใบมีพระเครื่อง
 สมัยลพบุรีองค์เล็ก ๆ และพระเครื่องดินอีกองค์หนึ่ง
 พ่วงติดมาให้ด้วย เมื่อได้พระเศียรแล้วก็นั่งคุยกัน
 ในระหว่างนักสะสมพระในที่นั้นหลายคน

พอเวลาบ่ายประมาณ ๑๔.๐๐ นาฬิกาเศษ ข้าพเจ้า
 กับนายบุรณะชัย ก็ตรงไปร้านนายจุฮอง ซึ่งเป็นร้าน

ขายทองใหญ่ร้านหนึ่งที่ตำบลบ้านหม้อ เพื่อจะนำ
องค์พระทั้งหมดไปให้เขาดูว่า เนื้อหินขององค์ท่าน
นั้นเป็นชนิดอะไรแน่ โดยนายจูงองนี้ชอบพอกับ
ข้าพเจ้า พอได้พบนายจูงองอยู่ที่ร้าน จึงนำพระเศียร
ออกให้นายจูงองช่วยตรวจดู นายจูงองใช้กล้องส่อง
ดูสักครู่หนึ่งแล้วก็พูดถามและตอบกันดังนี้

นายจูงองถาม พระเศียรนี้ท่านได้มาจากไหน

ข้าพเจ้าตอบ ฟังเขาเขามาได้เดี๋ยวนี้ อยากทราบว่า
เป็นหินชนิดอะไร จึงมาวานช่วยดู
ให้สักหน่อย และอยากจะหาคนตก
แต่งท่านเสียให้ดี (ข้างเจียรระโน)
แล้วจะเก็บไว้บูชา

นายจูงองถาม ท่านเข้ามาเท่าใด พร้อมกับดูพระต่อ
ไปอีก แล้วหันมามองดูหน้าข้าพเจ้า
และพูดรำพันต่อไปว่า พระเศียร
พระนี้เป็นของดี เป็นของมีราคามาก
น้อยคนนักที่จะดูออกว่าเป็นอะไร

แต่ผมรู้ ท่านมีบุญมากได้ของนี้มา
พวกผมนั้นเจียรระโนพระเศียรพระไม่
ได้ เพราะถือ

ข้าพเจ้าตอบ ไม่ได้เอามาเจียรระโน ต้องการมาหา
ช่างที่เจียรระโน จะจ้างบรรณะท่านให้
ดีขึ้น มีช่างที่ไหนบ้างหรือไม่

นายจุฮองถาม องค์พระท่านมีหรือไม่

ข้าพเจ้าตอบ มี พร้อมกับเดินไปที่รถยนต์ แล้ว
หยิบห่อองค์พระซึ่งชำรุดหักอยู่ ๒
ท่อนนั้นมาแกะห่อออก หยิบองค์พระ
ต่อประกบกันตั้งตามรูปของท่านให้ดู
แล้วนายจุฮองก็หยิบตัวองค์พระไป
ส่องแว่นดูทั้งสองท่อน เมื่อดูองค์
พระแล้วก็มองดูหน้าข้าพเจ้า ทำ
กิริยาอย่างคนละเหยใจ แล้วพูดว่า

“นี่ท่านเช่าเขามาเท่าใด ท่านมี
โชคและมีบุญมากจึงได้พบของอย่าง
นี้ พร้อมกับคนในร้านของเขาที่

เป็นญาติพวกขายทองของเขาก็ได้พากันดูหลายคน”

ข้าพเจ้าตอบ เข้ามาทั้งหมดเป็นราคาเงิน ๑๖๐ บาท นายจูงองพูดต่อไปว่า ท่านเป็นคนมีโชคเหลือเกิน ของนี้เป็นของมีค่าและหายากมาก ท่านเป็นคนโชคดียิ่งได้พบของอย่างนี้ แล้วนายจูงองไปเปิดตู้เซฟหยิบมรกตเม็ดหนึ่งเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าสี่แบบเดียวกัน เจียรระโนไว้แล้ว มีความหนาเท่ากระจกธรรมดา มีความยาวประมาณ ๔ มิลลิเมตร กว้างประมาณ ๓ มิลลิเมตร โดยบอกว่าเป็นของท่านผู้มีเกียรติมาจ้างเจียรระโน และได้หาไว้ให้ราคาเม็ดละ ๕๐๐ บาท ของท่านเป็นองค์พระทั้งองค์อย่างนี้ ขอให้ราคาว่ามีราคาประมาณ ๑ ล้านบาท องค์พระนั้นพอจะเจียรระโนได้

ท่านจะต้องการเม็ดเล็กใหญ่อย่างไร
ก็ได้ รับรองว่าไม่มีของใครใส่แน่
(สังเกตว่าคำพูดของนายจูงองประ-
โยคทำย่น^๕เป็นการคล้ายๆกับสัพยอก
ข้าพเจ้า)

ข้าพเจ้าตอบว่า ไม่ต้องการจะเจียรระโนอะไร ขอให้
หาช่างเพื่อชุดคราบกรูเอาออกเสีย
แล้วต่อท่านให้สนิทเป็นรูปท่านตาม
เดิมจะมีคนทำได้ไหม และคิดค่าทำ
สักเท่าใด

นายจูงองตอบ มีช่างซึ่งเป็นพวกญาติๆ จะให้เขา
ช่วยทำให้ค่าจ้างไม่คิด ขอบุหร^๕เป็น
รางวัลสัก ๑๐ กระป๋องก็พอ พูดเป็น
ทำนองเย้าๆ ข้าพเจ้าด้วย พร้อมกับ
แสดงกิริยาและคำพูดอื่น ๆ อีกมาก
ซึ่งแสดงว่าดีอกดีใจกับข้าพเจ้าอย่าง
มากในการที่ข้าพเจ้าได้พระองค์^๕นี้มา

ได้นั่งคุยกันประมาณเกือบ ๒ ชั่วโมง
จึงได้กลับมา ก่อนกลับมาขอร้องให้
ศิลปินให้พรแก่ข้าพเจ้าหลายคำซึ่งเป็น
เรื่องที่ตลกดีใจเป็นมงคลแก่ข้าพเจ้า
ทั้งนั้น

การพิจารณาลักษณะและสมัยของพระ

ข้าพเจ้ากลับมาถึงบ้านก็นำพระมาให้ภรรยาดู เมื่อ
ดูแล้วก็บอกให้ข้าพเจ้าวางท่านไว้ในพานทองแล้วไป
ตั้งไว้ในห้องพระบนโต๊ะเล็ก ๆ ทำการสักการะท่าน
แต่วันนั้นเป็นต้นไป

การพิจารณาในครั้งที่ ๑

ได้นำองค์พระไปหาท่านอาจารย์พระครูใบฎีกา
ประหยัด คณะ ๒ วัดสุทัศน์ ให้ท่านพิจารณาในทาง
ไสยศาสตร์ ท่านนั่งพิจารณาสักพักหนึ่ง ท่านได้บอก
กับข้าพเจ้าว่า ตามที่เห็นนั้นปรากฏว่า ท่านอยู่ในที่
ทราย ๆ ริมแม่น้ำ ทางเหนือๆ เป็นของดี ของโบราณ

ข้าพเจ้าได้ถามท่านว่า ที่ท่านว่าทางเหนือๆ นั้น แค
 จังหวัดอยุธยาได้ไหม? ท่านตอบว่าแถวทางเหนือๆ
 ใกล้เคียงฝั่งแม่น้ำนั้นแหละ แต่จะตรงที่ไหนท่านไม่กล้า
 จะบอกเป็นจังหวัดลงไปได้ ที่ข้าพเจ้าถามและบอก
 ท่านว่าอยุธยานั้น ก็เพราะพูดตามคนแก่ที่ขายองค์
 ท่านให้ดังกล่าวในตอนต้นว่า แถวพูดว่าทั้งๆ ไร่โค่น
 ต้นไม้ที่อยุธยาเขาเก็บขายกันต่อๆ มา ข้าพเจ้าจึงได้
 ถามท่านอาจารย์พระครูใบฎีกาประหยัดเช่นนั้น ท่าน
 อาจารย์พระครูใบฎีกาประหยัด พูดสนทนากับข้าพเจ้า
 ว่าเป็นของดีมาก บุรณะท่านไว้บูชานั้นดีแล้ว แล้ว
 ถามถึงการที่ได้มา ข้าพเจ้าก็เล่าให้ท่านฟังโดย
 ละเอียดย

การพิจารณาในครั้งที่ ๒

ข้าพเจ้าได้พบกับพระครูธรรมธรหลายราชสิทธิ
 (ท่านอาจารย์หลาย สำนักวัดราษฎร์อารุง จังหวัดชล
 บุรี) จึงได้นำไปให้ท่านพิจารณาดูแบบเดียวกับท่าน

พระครูใบฎีกาประหยัด · ท่านอาจารย์หลายคุณแล้ว
ได้บอกกับข้าพเจ้าว่า หลวงพ่อองค์นี้เป็นของสูง
เป็นของดีมาก เป็นของทางเหนือแถวจังหวัดสุโขทัย
หรือเหนือขึ้นไปกว่านั้น และพระองค์นี้เคยไปอยู่
ทางแถวเชียงใหม่และแถว ๆ หลวงพระบางอะไร ๆ
ทางนั้นแหละมาแล้ว ให้ข้าพเจ้าจัดการบูรณะท่าน
และเก็บไว้บูชา จะมีความเจริญรุ่งเรืองดีมาก และ
ได้บอกว่าการจะบูรณะท่านนั้นอย่าให้ผงคราบกรุที่หุ้ม
ห่อองค์ท่านอยู่นั้นตกที่ในบ้าน ให้รีบจัดการท่าน
เสียโดยเร็วจะดี และถามเรื่องราวที่ได้มา ข้าพเจ้า
ก็เล่าถวายให้ท่านฟังตามที่กล่าวแล้ว

การพิจารณาในครั้งที่ ๓

ได้ทราบข่าวว่ามีพ่อค้าเพชรพลอยคนหนึ่ง ชื่อ
นายมุตุนั้นเป็นแขก อยู่บ้านตรอกหลังโรงภาษีหรือหลัง
วัดม่วงแค เป็นผู้ทำการค้าเพชรพลอยมานานแล้ว
มีข้าราชการที่กรมศุลกากรรู้จักกับนายมุตุนั้น ข้าพเจ้า

จึงไปพบกับนายมุตุดอกความประสงค์ให้ทราบ ต้อง
 การจะให้ดูเนื้อขององค์ท่านว่าเป็นอะไรแน่ ได้เชิญ
 นายมุตุดูพระที่บ้าน นายมุตุดอกว่าเนื้อขององค์
 ท่านนั้นเป็นหินแท่งชนิดหนึ่ง เป็นของที่มีค่าเหมือน
 กัน แต่องค์ท่านมีคราบกรงจับหุ้มอยู่มากดูไม่ชัดเจน
 ยังไม่กล้าจะบอกให้ชัดเจนลงไปได้นั่นเอง เพราะ
 เนื้อหินนั้นยังอ่อนอยู่มาก ต้องอีกหลายร้อยปี เมื่อ
 ได้ถูกอากาศเข้าแล้ว จึงจะเปลี่ยนแปลงไปตามธรรม
 ชาติ เนื้อจึงจะแก่เต็มที่ แต่เป็นหินในจำพวกของมี
 ค่า เป็นสิ่งอันแบบจำพวกมรกตหรือพวกบุษราคัม
 นั้นแหละ เป็นของมีค่าแน่

การพิจารณาในครั้งที่ ๔

ในขณะนี้ เป็นระยะที่ข้าพเจ้าเที่ยวสืบเสาะหาช่าง
 เจียรระโนเพชรพลอย เพื่อจะบูรณะท่านให้เรียบร้อย
 จึงได้นำองค์ท่านไปปรึกษากับเจ้าของร้านจิวเซ่งฮวด
 ซึ่งข้าพเจ้ารู้จัก เพราะเคยไปซื้อเครื่องไฟฟ้าเมื่อสร้าง

บ้าน และทราบว่าเจ้าของร้านจิ๋วเซ่งฮวดนั้นเคยเป็น
พ่อค้าเพชรพลอยมาแต่สมัย ๒๐ ปีกว่ามาแล้วด้วย
ได้พิจารณาดูแล้วบอกกับข้าพเจ้าว่า องค์หลวงพ่
นี้เป็นเนื้อหินแท้นิคมจำพวกมรกต แต่เนื้อยังอ่อน
อยู่มากทีเดียว ต้องอยู่กับอากาศอีกหลายสิบปี เนื้อ
จึงจะแก่เป็นไปตามธรรมชาติ เนื้อหินแบบนี้ในระยะ
ที่เคยทำการค้าขายมาเป็นหินชนิดที่มีอยู่ในแถบภูเขา
ที่กินเขตแดนระหว่างพม่ากับไทย แต่ชื่อภูเขาอะไร
ไม่รู้ เพราะได้เคยพบเห็นมาแล้ว เป็นของดี ของมี
ราคาหาได้ยาก และสอบถามการได้มาของข้าพเจ้า
ได้เล่าเรื่องให้ฟัง เขาก็เลยแสดงความดีอกดีใจ
และให้พรไปด้วยหลายประการ และได้แนะนำให้
ข้าพเจ้านำองค์พระไปให้จีนคนหนึ่ง อยู่ในโรงสุบน้ำ
ตรอกตลาดน้อย เป็นช่างเจียรระโนพลอย ซึ่งเคย
เป็นลูกศิษย์ของเขา เป็นผู้บูรณะซ่อมแซมท่านให้
ซึ่งข้าพเจ้าก็ได้จัดการให้ช่างผู้นั้นเป็นผู้บูรณะท่านจน
สำเร็จเรียบร้อย

การพิจารณาในครั้งที่ ๕

การพิจารณาในครั้ง^๕นี้ เป็นการพิจารณาโดย
บังเอิญก็ได้ คือวันหนึ่ง ได้มีนายทองดี จันทรกุล
ซึ่งเป็นเพื่อนฝูงอยู่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย มา
กับข้าพเจ้าแต่เด็ก ๆ ด้วยกันมา เขาบังเอิญมาแวะ
เยี่ยมคุยกับข้าพเจ้า ๆ ได้เล่าเรื่องให้เขาฟัง เขาก็
เลยขอคองค์พระหลวงปู่ ข้าพเจ้าหยิบมาให้เขาดู ๆ
แล้วหันมามองหน้าข้าพเจ้าแล้วย่นขื่นพูดว่า ก่อนที่
จะให้ความเห็นว่าอะไรนั้น อ้าวขอจับมือลอสักหน่อย
เพื่อนเป็นคนมีโชควาสนามาก ที่ได้ของ^๕นี้มา หลวง
พ่อองค์^๕นั้นเนื้อของท่านนั้นเป็นหินแท้จำพวกมรกต
สีน้ำเตงกว่า และเขาได้พูดต่อไปว่า เรื่องแร่ ๆ หรือ
จำพวกเพชรพลอยอะไรเหล่านี้ เขามีความรู้^๕อยู่มาก
เหมือนกัน เพราะเคย^๕ร่ำเรียนสืบเสาะมาหลายแห่ง
และพูดว่า หินแบบนี้^๕เป็นหินที่มีอยู่ตามทิวเขา
แต่ลั่นสเซอร์^๕ซึ่งเป็นของหาได้ยากมาก เขาเคย^๕รู้
เมื่อครั้ง^๕ไปเดินรับสมัครเป็นผู้แทนราษฎรของจังหวัด

ราชบุรีสมัยที่แล้วๆ มานั้น (ความเห็นของคุณทองคำ
 จันทรกุล ทว่าเป็นหินอยู่ในทิวภูเขาเตลนีสเซอร์ม
 นั้นก็ไปตรงกับความเห็นของเจ้าของร้านจิวเซ่งฮวด
 ที่พูดว่าอยู่ในภูเขาใกล้เขตแดนระหว่างพม่ากับเมือง
 ไทย ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว) นายทองคำ จันทรกุล
 ได้นั่งสนทนากันอยู่นาน และมีความดีใจกับข้าพเจ้า
 เป็นอย่างมาก ได้อวยชัยให้พรแก่ข้าพเจ้าหลายคำ
 พร้อมกับได้พูดว่าที่ใครๆ กะว่าท่านมีราคาสักเท่าใด
 บ้างมาแล้วนั้น นายทองคำ จันทรกุล พูดว่าตามความรู้
 ของเขานั้น เขากะราคาท่านตั้ง ๓-๔ ล้านบาททีเดียว
 นะ ข้าพเจ้าได้คุยกันว่าราคาของท่านนั้นเราไม่เคย
 นึก เพราะความตั้งใจนั้นจะบูรณะท่านไว้เพื่อบูชา
 นายทองคำ จันทรกุล หัวเราะแล้วบอกว่า ถูกแล้ว
 ราคาของท่านนั้นจะหาค่าบอกไม่ถูกทีเดียวนะ เป็น
 บุญบารมีหนักหนาที่ดลบันดาลให้ได้พบท่านมาไว้
 สักการะ จะมีความเจริญรุ่งเรืองต่อไป เป็นโชค
 วาสนาของเรา

การพิจารณาในครั้งที่ ๒

ในวันนั้นจำได้ว่าเป็นวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๔๙๖
หลวงพ่อดัดปากน้ำ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จันทบุรี (ท่าน
เจ้าคุณภาวนาโกศลเถระ) กลับจากไปสวดมนต์
ฉันเพลที่บ้านท่าน จอมพลผืน ชูณหะวัณ ในงาน
วันเกิด ข้าพเจ้าได้นิมนต์หลวงพ่อดัดปากน้ำเพื่อ
ขอให้ท่านได้นั่งพิจารณาสักนิด หลวงพ่อดัดปากน้ำ
ได้กรุณาแวะที่บ้านข้าพเจ้า แล้วนั่งพิจารณาให้
ข้าพเจ้าสักพักหนึ่ง ได้บอกแก่ข้าพเจ้าว่า หลวงพ่อดัด
ปากน้ำเป็นของดีมาก ให้ข้าพเจ้ารีบจัดการบูรณะ
ท่านไว้เพื่อสักการะเถิดจะมีความเจริญรุ่งเรืองต่อ ๆ
ไปอย่างยิ่ง เป็นของคู่บ้านมีกัน เวลาจะนำออกไป
จากบ้านให้ช่างเขาจัดการบูรณะ ให้ข้าพเจ้าจัดรูป
เขียน แล้วกล่าวคำสักการะอย่างนั้น ๆ และเวลานำ
กลับมาเสร็จแล้ว ให้จัดรูปเขียนกล่าวคำสักการะว่า
อย่างนั้น ๆ จะได้มีความสุขความเจริญมีลาภสักการะ
ซึ่งข้าพเจ้าได้ทำตามที่ท่านหลวงพ่อดัดปากน้ำบอก

ทุกประการ หลวงพ่อวัดปากน้ำได้กรุณาแวะที่บ้าน
ตั้งกล่าวนี้ไม่นานนักเพราะท่านมีกิจรีบกลับไปวัด

การพิจารณาในครั้งที่ ๗

ข่าวเรื่องการได้หลวงพ่อกันนี้ได้กระจายออกไป
อย่างรวดเร็ว เพราะมีหนังสือพิมพ์บางฉบับมาขอ
ถามข้าพเจ้าและขอถ่ายรูปไปลงเช่นหนังสือพิมพ์ชาว
ไทย, เพชรนิลจินดา และไทยใหม่ เป็นต้น วันหนึ่ง
ข้าพเจ้าได้พบกับหลวงบริบาลบุรีภัณฑ์ หัวหน้ากอง
โบราณคดีกรมศิลปากร ได้เชิญท่านมาชมสักการะ
หลวงบริบาลบุรีภัณฑ์บอกกับข้าพเจ้าว่า ตามลักษณะ
ขององค์ท่านที่ปรากฏแล้วเป็นแบบสมัยสุโขทัยปน
อู่ทอง เพราะฐานที่หน้าตักโค้ง ลักษณะงดงามมาก
เป็นช่างที่มีฝีมือแกะสลักในสมัยนั้น และลักษณะที่
เป็นแบบพระหัตถ์ขวาประทานพรนี้ยังไม่เคยเห็นมีที่
ไหนเลย คือหมายความว่า ในจำพวกพระที่หล่อด้วย
แก้วหรือเป็นเนื้อหินแก้วอย่างนี้ เรียงรวมความเข้า

ใจกันง่าย ๆ ว่าแก้วผลึกนั้น โดยมากเป็นแบบอย่าง
อื่น แต่องค์นี้ท่านเป็นแบบประธานพร (พระหัตถ์
ขวาแบ่มือ) นั้น พึงได้เห็นองค์นี้เป็นองค์แรกในประเทศไทย
และเนื้อสีของหินองค์ท่านก็งดงามมากแปลก
กว่าที่ได้เคยเห็น ๆ มา หลวงบริบาลบุรีภัณฑ์ได้สอบ
ถามถึงการได้มาของข้าพเจ้า ๆ ก็เล่าให้ฟังโดยละเอียด
ได้พูดตอกดีใจและอวยพรว่าเป็นบุญและวาสนาของ
ข้าพเจ้าอย่างยิ่ง ได้แสดงความปีติยินดีและกล่าวคำ
อำนวยการแก่ข้าพเจ้าและครอบครัวหลายครั้งหลายหน

การพิจารณาในครั้งที่ ๔

เมื่อใกล้เวลาจะฉลองหลวงปู่องค์นี้ ข้าพเจ้าได้
พยายามเที่ยวหาไม้ขนุน, ไม้พยอม, ไม้ชัยพฤกษ์ และ
หาช่างออกแบบ เพื่อจะทำฐานถวายท่าน ได้ไปหา
พระคุณเจ้าสมเด็จพุฒาจารย์วัดอนงคาราม จังหวัด
ธนบุรี เพื่อขอกระเจกที่ทำจากเมืองจีนในสมัยก่อน
นั้นมาประดับฐาน พระคุณเจ้าสมเด็จพุฒาจารย์
ได้ถามเรื่องราวการได้มาของหลวงปู่ ข้าพเจ้าได้เล่า

ถวายโดยละเอียด ซึ่งเป็นที่สนใจแก่ท่านมาก ท่านได้เล่าเรื่ององค์หลวงพ่อกว้าวของท่านให้ข้าพเจ้าฟังเหมือนกันและได้อนุญาตให้ข้าพเจ้าได้ขึ้นไปนมัสการสักการะด้วย ข้าพเจ้าดีใจมากที่ได้มีโอกาสไปกราบสักการะพระแก้วองค์ของสมเด็จพระท่านในวันนั้น ส่วนเรื่องกระจกที่ข้าพเจ้าไปขอนั้น ท่านให้พระหาให้ไม่พบ ท่านได้บอกว่าส่งไปอยู่ที่พระพุทธรบาท ให้ช่างเขาลงมาอีกสัก ๒ วันข้างหน้าจะหาให้ ข้าพเจ้ากลับมาแล้วเกรงว่าเวลามีน้อยไม่ทันใจ จึงได้เขียนหนังสือบอกไปที่นายสนิท ศรีบุญ ซึ่งเป็นพี่ชายของภรรยาข้าพเจ้าอยู่ที่สระบุรี ให้ไปถามช่างที่พระพุทธรบาทดู ก็พอดีอีก ๒ วันต่อมา ได้มีมหาบุญมาซึ่งเป็นหมอดูทางไสยศาสตร์ เป็นผู้ที่นายสนิท ศรีบุญเคารพนับถือลงมาพบข้าพเจ้า พร้อมกับนำกระจกชิ้นเล็กมาให้ด้วย โดยมหาบุญมาบอกข้าพเจ้าว่า ได้ยินกิตติศัพท์เล่าลือกันอยากจะมาชมนมัสการหลวงพ่อก็จึงได้รับอาสาให้นำกระจกมาให้ด้วย ข้าพเจ้าพาให้ไปนมัสการหลวงพ่อกว้าวในห้องพระ แล้วเลยขอให้หนึ่งดู

ให้สักหน่อย เพราะข้าพเจ้าอยากจะทราบประวัติและ
 อยากรู้ถึงเจ้าของเดิมของท่าน มหาบุญมาได้นั่งดู
 แล้วสักพักตามพิธี และได้นั่งถึง ๒ ครั้ง ได้บอก
 ข้าพเจ้าว่า รู้สึกแปลกใจมากมองไม่เห็นลักษณะของ
 เจ้าของท่านเลย นั่งพิจารณาครั้งไรเป็นต้องมองเห็น
 แต่ว่า มีพระนารายณ์ทรงช้างอยู่กลาง แล้วมีพระ
 ภิกษุณเณรอยู่ซ้ายขวา ๒ ข้างทุกที ซึ่งมหาบุญมาได้มี
 ความสนใจและแปลกประหลาดใจมากเหมือนกัน
 จนกระทั่งว่าไม่นั่งพิจารณาอีกแล้ว เพราะเห็นดังนี้
 ทุกครั้ง จะเป็นเพราะอะไรไม่ทราบ นอกจากนั้นท่าน
 ก็ได้กล่าวคำอำนวยการให้แก่ข้าพเจ้าและครอบครัว
 คล้าย ๆ กับท่านผู้ที่ได้กล่าวมาแล้ว และข้อความที่
 มหาบุญมาผู้นี้ได้เห็นนั้นมีเรื่องเกี่ยวโยงในตอนนลของ
 ซึ่งจะได้เล่าให้ท่านฟังในตอนนลของหลวงพ่อดีต่อไป

การพิจารณาในครั้งที่ ๕

ในระยะเวลาใกล้ ๆ จะมีการนลของหลวงพ่อดีแล้ว
 โดยจัดเป็นงานพิธีพุทธาภิเษก ข้าพเจ้าได้พบกับพระ

ภิกษุใหญ่ วิทูรเวโธ สำนักวัดปากน้ำ อำเภอภาษีเจริญ
จังหวัดธนบุรี ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อดำปากน้ำ
(เจ้าคุณภาวนาโกศลเถระ) ได้ตั้งใจที่จะนิมนต์ท่าน
ใหญ่มาในงานฉลองหลวงพ่อดำด้วย แต่บังเอิญ
ท่านอาพาธเป็นโรคเกี่ยวแก่ท้องไม่ดีเล็กน้อยจึงมิได้
มาร่วมงาน แต่ถึงกระนั้นก็ดี ท่านก็ได้มานมัสการ
หลวงพ่อดำก่อนวันงาน และได้กระทำการนั่ง
พิจารณาเรื่องราวของหลวงพ่อดำแล้ว แล้วได้ส่งจด-
หมายการพิจารณามาให้ข้าพเจ้า ดังปรากฏตามสำเนา
หนังสือที่ข้าพเจ้าได้ถอดสำเนามาให้ท่านอ่านตามข้อ
ความข้างล่างต่อไปนี้แล้ว เพื่อท่านจะได้พิจารณาได้
ทุกตัวอักษร ดังนี้

วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี

๑๔ มกราคม ๒๔๕๗

เจริญพร มายังท่าน

อาตมาภาพทำการตรวจพระพุทธรูปของท่านแล้ว

ดังนี้

พระพุทธรูปหลวงพ่อก็คัน^{๔๕} เป็นพระพุทธรูปปาง
 พระประทานพร สร้างขึ้นโดยผู้วิเศษ มีนามว่า ฤาษี
 นวาระ (นวาระ แปลว่ากุหลาบ) มีอิทธิฤทธิ์เขี้ยวชาญ
 ทางฌานสมาบัติ และอิทธิวิธีแสดงฤทธิ์ได้ ท่านได้ถึง
 อายุขัยเมื่อสมัยต้นกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี ทางภาค
 ตะวันออกเฉียงเหนือของนครเชียงใหม่สมัยนั้น ในสมัย
 ที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ ท่านได้จาริกไปในที่ต่างๆ ทิวสุวรรณ
 ภูมิ มี เมืองไทย ลาว ขอม เป็นต้น ท่านได้พบหิน
 ประหลาดชนิดหนึ่ง ทางแถบภูเขาลพบุรี และได้้นำ
 ติดตัวไปแกะเป็นรูปองค์พระโดยสมบูรณ์ ณ เมือง
 สุโขทัย และได้ถูกดัดแปลงตกแต่งฉลองพระองค์
 หลายครั้ง พระพุทธรูปองค์นี้มีอายุราว ๗๐๐ ปีเศษ
 บางสมัยได้ตกเป็นพระบูชาขององค์พระมหากษัตริย์
 และผู้มีอำนาจวาสนา ภายหลังได้ประทับอยู่ ณ เมือง
 เวียงจันทน์ อันเป็นสถานที่เดียวกับพระมหามณีรัตน์-
 ปฐมกรแก้วมรกต (หลวงพ่อวัดพระแก้วองค์ปัจจุบัน)
 ได้ถูกอัญเชิญมาประดิษฐานที่กรุงเทพฯ พร้อมกัน และ
 ต้องย้ายแยกกันไปเพราะเป็นความต้องการของผู้มี

อำนาจในสมัยนั้นเพื่อยึดเอาไว้สักการบูชา จนกระทั่ง
 บุคคลเหล่านั้นได้ล่วงลับไปแล้ว คนรุ่นหลังไม่ทราบ
 ความสำคัญมิได้เอาใจใส่ดูแลให้เหมาะสม ท่านจึงตั้งใจ
 ให้พวกพ่อค้าพระนำไปไว้ที่สนามหลวง เพื่อรอให้ผู้มี
 บุญอัญเชิญไปไว้บูชา เป็นเวลาหลายเดือนมาแล้ว
 ด้วยบุญกุศลของท่านเป็นผู้สมควรจะรับท่านไว้สำหรับ
 เป็นที่กราบไหว้สักการบูชา ประจำตัวและครอบครัว
 หลวงพ่อพระพุทธรูปองค์นี้จึงตั้งใจให้ท่านได้ไปพบเข้า
 การเสด็จมาของหลวงพ่от่านเพื่อช่วยสนับสนุนบุญ
 บารมีของท่านให้สูงยิ่งขึ้นไป นับตั้งแต่ได้มาประทับ
 อยู่ในเคหะของท่านแล้ว ขอท่านเอาใจใส่หมั่นบูชาเป็น
 เถืองนิตย์ หลวงพ่อรูปนี้ท่านศกดีสิทธิ์มาก สร้างขึ้น
 โดยผู้วิเศษ สิ่งอัศจรรย์ของหลวงพ่อพระพุทธรูปองค์นี้
 จะปรากฏแก่ท่านอยู่เสมอ.

บันทึกของอาตมาภาพมีเพียงเท่านี้

ขอเจริญพร

ฐิตะเวโท

(ภิกษุ ฐิตะเวโท)

การถวายเครื่องทรงและจัดงานฉลอง

การจัดงานในระยะตอนนี้ ข้าพเจ้าได้ปรึกษากับ บรรดาญาติพี่น้อง ตลอดจนผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือ ได้รับคำแนะนำจากท่านพระครูธรรมธรหลายราชสีห์ (หรือที่เรียกกันว่าท่านอาจารย์หลาย) ว่า หลวงพ่อองค์ นี้ควรจะได้ทำฐานถวายท่านอย่างแบบฐานพระบูชา ของที่บ้านหมอชิต นภาศัพย์ ซึ่งท่านอาจารย์หลายได้ เห็นมาแล้วเป็นฐานที่ตั้งงามดี โดยหมอชิต นภาศัพย์ มีพระแก้วบูชาอยู่องค์หนึ่งเหมือนกัน ข้าพเจ้าจึงได้ นำช่างถ่ายรูปไปขอถ่ายรูปฐานพระนั้นมา โดยได้พบกับนางวอน นภาศัพย์ ได้กรุณาให้ตามความประสงค์ ฐานพระของบ้านหมอชิต นภาศัพย์นั้นเป็นแบบฐาน ในสมัยสุโขทัยปนแบบรัตนโกสินทร สวยงดงามดี เมื่อได้รูปฐานพระมาแล้ว ข้าพเจ้าก็เที่ยวหาช่างและ หาไม้จะสร้างฐานถวาย ได้ไปพบกับนายหล่อ ร้าน หล่อพระอยู่ที่ข้างสนามกีฬาแห่งชาติ ถนนพระราม ๑ เพื่อปรึกษาในการหาแบบหล่อฐานถวายท่าน โดยตั้งใจว่าจะใช้เนื้อเงินหล่อทำฐานถวาย

ต่อมาหลวงพ่อก็ได้เข้าฝันข้าพเจ้า ๒ ครั้ง โดย
 รูปองค์ท่านมาลอยตรงหน้าและบอกว่า^๕เป็นเนื้อแก้ว
 มรกตแท้อย่างที่เรียกกันว่ามียายผักชี ข้าพเจ้าจึง
 นำความไปเล่าให้หมออินทเวดาฟัง (ร.ต.ท. อิน ชม-
 บันทอง) หมออิน ท่านนายเหตุการณ์ให้ฟังแล้ว
 และได้บอกแก่ข้าพเจ้าว่า หลวงพ่อแก้วได้ไปเข้าฝัน
 หมออินทเวดาเหมือนกัน และได้พูดต่อไปว่า
 หลวงพ่อแก้วได้บอกคาถาบูชาท่านไว้ ๕ ตัว ให้มา
 บอกแก่ข้าพเจ้าคนเดียวเท่านั้น เพื่อไว้บูชาท่านต่อไป
 เวลาที่หมออินทเวดากล่าวคาถา ๕ ตัว ให้ข้าพเจ้าจด
 นั้น หมออินทเวดา ยืนยันทั้งสองข้างให้ข้าพเจ้าดู
 ปราภฏว่าชนตัวลูกชั้นหมด ข้าพเจ้ารับจดคาถา ๕ ตัว
 ไว้ แล้วหมออินทเวดาบอกต่อไปว่า เมื่อการฉลอง
 หลวงพ่อก็จะทำไม่วันที่ ๑ มกราคม ๒๔๕๗ ก็
 ให้ทำการสักการะยกท่านขึ้นตั้งบนที่บูชาเสียก่อน คือ
 ในวันที่ ๑ มกราคม ๒๔๕๗ เวลา ๕ นาฬิกา ๕ นาที
 ให้ยกหลวงพ่อกันตั้งบนโต๊ะที่บูชาและทำการสักการะ
 ท่านในวันเวลาตามนั้น จะได้มีความสวัสดิมงคลต่อไป

และเมื่อจะสักการะขอขามีอะไรท่านแล้ว ต้อง
อธิษฐานถวายข้าวเหนียวกับไข่ต้ม จะมากน้อยเท่าใด
สุดแต่ความปรารถนา ข้าพเจ้าจึงได้เตรียมการในเรื่อง
นี้ โดยจัดหาโต๊ะหมู่บูชาถวาย ๑ ชุด และเตรียม
ทำเครื่องทรงถวายท่าน มิ่งกุฏและสร้อยสังวาลย์
และทองรัตพระกรทั้งสองข้าง (เรื่องการทำมิ่งกุฏ
ถวายก็มีเรื่องเล่าในตอนหลังอีก)

ต่อมาถึงวันที่ ๑ มกราคม ๒๔๕๗ ข้าพเจ้ารับ
ออกจากบ้านแต่เวลา ๖.๐๐ น. ไปเซ็นชื่อเยี่ยมอวย
พรปีใหม่ที่บ้านท่านจอมพลผิน ชุณหะวัณ ก่อนแล้ว
กลับมาน้ำ ก็มิญาติและมิตรสหายผู้ที่เคารพนับถือ
มาอวยพรปีใหม่ให้ข้าพเจ้ากันเรื่อย ๆ จนใกล้เวลา
๕ นาฬิกา ๕ นาที ข้าพเจ้าขึ้นไปบนห้องพระ มีผู้ที่
มาอวยพรข้าพเจ้าตามขึ้นไปขอสักการะหลวงพ่อกัน
หลายคน ใครบ้างข้าพเจ้าจำไม่ได้ เหลือเวลาอีก ๔
นาทีจะถึง ๕ นาฬิกา ๕ นาที ข้าพเจ้าและภรรยา
กำลังเตรียมจุดธูปเทียนเพื่อจะทำการสักการะ ก็ได้มี

นายบุรณะชัย ฐิติวัฒนา มาถึงที่ห้องพระพร้อมกันมี
 ห่อกระดาษมา ๑ ห่อ พุดกับข้าพเจ้าว่า “คุณอาครับ
 ฐานพระผมได้มาแล้วละ” แล้วก็แก้ห่อฐานพระส่งให้
 ข้าพเจ้าเห็นของแล้วตกตะลึง เพราะไม่ทราบต้นสาย
 ปลายเหตุว่าไปได้อย่างไร เป็นฐานลักษณะแบบ
 คล้ายคลึงกับของหมอชิต นภาศัพย์ ตามที่ข้าพเจ้า
 ต้องการ ข้าพเจ้าดีใจบอกไม่ถูก จึงรับมาแล้วนำขึ้น
 ตั้งบนโต๊ะบูชาและยกองค์หลวงพ่อบนฐานนั้น
 ลงใต้ที่เรียบร้อยพอดิ ประคองว่าเป็นฐานของท่านแต่
 เดิม ภรรยาข้าพเจ้าความที่ดีใจจนกระทั่งน้ำตาไหลใน
 ขณะนั้น เพราะได้ยกท่านขึ้นบูชาตรงเวลา ๕ นาฬิกา
 ๕ นาทีพอดิ เมื่อเสร็จการนมัสการสักการะแล้ว จึง
 ได้สอบถามนายบุรณะชัย ฐิติวัฒนาว่า ไปได้ฐานนี้
 มาจากไหนอย่างไรกัน นายบุรณะชัย จึงได้เล่าให้ฟัง
 ว่า วันหนึ่งได้เดินผ่านไปในวัดชนะสงครามแถวกุฏิ
 ที่เก็บของต่าง ๆ เมื่อครั้งถูกระเบิดสงครามคราวที่

แล้วไว้ในกุณินั้น ได้เห็นฐานอันนี้ทั้งเรียราดอยู่
พิจารณาดูแล้วมีลักษณะตามที่ข้าพเจ้าพึงประสงค์
แต่กระจกกับรักทองที่ปิดไว้ก็มัวหมองไปมาก ลวด
ลายอย่างอื่นๆ ยังดีอยู่และเป็นแบบฐานของเก่าสมัย
รัตนโกสินทรพณสุโขทัยด้วย ขนาดพอจะใส่พระได้
จึงได้ไปขอต่อท่านเจ้าคุณศรีสุทศมนีเจ้าอาวาส ท่าน
เจ้าคุณศรีสุทศ ฯ ได้ทราบเรื่องหลวงพ่อแก้วของ
ข้าพเจ้าอยู่แล้ว ท่านเห็นว่าไม่มีพระตั้งไว้อย่างไร
ท่านก็อนุญาตให้มา นายบูรณะชัย จึงได้รับนำมาให้
ข้าพเจ้า ประจวบตรงเวลาสักการะพอดี ซึ่งทุกๆ คน
ที่อยู่ในห้องพระวันนั้นมีความพิศวงไปตามกัน และ
อำนวยการให้แก่ข้าพเจ้าและครอบครัวด้วยกันทุกคน
ข้าพเจ้าเลยไปรีบบอกๆ พวกช่างที่จะเตรียมหล่อฐาน
และพวกที่เกี่ยวหาไม้พยอม, ไม้ขนุน ฯ อะไรเหล่านี้
ให้ระงับได้ เพราะฐานท่านได้มาลอยๆ อีกแล้ว และ
เหมาะเจาะไปทุกอย่าง

การทำบุญฉลองสมโภช

ได้กำหนดพิธีการทำบุญสวดมนต์เลี้ยงพระ และ
ทำพิธีพุทธาภิเษกด้วย กำหนดวันที่ ๑๔ มกราคม
พ.ศ. ๒๔๕๓ เริ่มเจริญจุดเทียนบูชาพระรัตนตรัย
เวลา ๑๖ นาฬิกา ๒๘ นาที ได้อาราธนาพระคุณเจ้า
มาเจริญพระพุทธรูป และถวายภัตตาหารเพลใน
วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๔๕๓ มีรายพระนามดังนี้

๑. สมเด็จพระพุฒาจารย์ วัดอนงค์ ธนบุรี
๒. สมเด็จพระพุฒโมฬษาจารย์ วัดสระเกษ
พระนคร
๓. เจ้าคุณศรีสมโพธิ วัดสุทัศน์ฯ พระนคร
๔. เจ้าคุณภาวธนาโกศลเถระ วัดปากน้ำ ธนบุรี
๕. พระปลัดย้ง วัดบางจาก นนทบุรี
๖. พระครูใบฎีกาประหยัด วัดสุทัศน์ฯ พระนคร
๗. เจ้าคุณราชโมฬี วัดระฆัง ธนบุรี
๘. พระครูธรรมธรหลายราชสีห์ วัดราชบารุง
ชลบุรี
๙. พระครูอาคมสุนทร วัดสุทัศน์ฯ พระนคร

พระภิกษุที่สวดพุทธาภิเษกอีก ๔ รูป

๑. พระครูพรหมวิหาร	วัดสุทัศน์
๒. พระภิกษุอิน	"
๓. พระมหาจรัส	"
๔. พระมหาบุญส่ง	"

ส่วนคณะพราหมณ์ที่มาทำพิธี ข้าพเจ้าได้ขอเชิญท่านพระมหाराชครูพิชิตศรีวิสุทธิคุณ แต่ท่านมีกิจจำเป็นมาไม่ได้ในตอนเช้าวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๔๕๗ ได้ให้ท่านพระครูสมันตา (นายพราหมณ์ลมัย) มาเป็นผู้ประกอบพิธีในทางพราหมณ์พร้อมกับพราหมณ์อีก ๒ ท่าน

ในตอนเช้าวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๔๕๗ เวลา ก่อนเที่ยงวัน ข้าพเจ้าได้จัดเครื่องสังเวทแบบหลวงอัญเชิญดวงวิญญานของสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังษี) ซึ่งเป็นที่เคารพสักการะอันสูงสุดของข้าพเจ้าขอให้ท่านได้มาร่วมงานในคราวนี้เพื่อความสวัสดิมงคลด้วย และนอกจากนี้ข้าพเจ้าได้มีจิตระลึกถึง

เจ้าของผู้ที่ท่านได้สร้างหลวงพ่อกว้างคืบมาแต่เดิม
จึงได้ตั้งศาลเพียงตาบูชาเทพยดาเจ้า บวงสรวง
อัญเชิญดวงวิญญาณของเจ้าของท่านให้มาในพิธีเพื่อ
ประทานอำนาจช่วยให้พรแก่ครอบครัวข้าพเจ้าและ
ในงานฉลองสมโภชนี้ด้วย ตลอดจนได้ตั้งเครื่อง
สังเวชบูชาพระภูมิเจ้าที่ ที่ในบ้านนั้นด้วย ในระยะ
เวลาใกล้ ๆ กันนั้น รวม ๓ ที่

เวลา ๑๐ นาฬิกา ๒๐ นาที ข้าพเจ้าและภรรยา
ได้พร้อมกันจุดธูปเทียนสักการะที่ศาลเพียงตา เพื่อ
สักการะเทพยดาและอัญเชิญดวงวิญญาณของเจ้า
ของท่านดังที่ได้กล่าวแล้ว ในขณะที่ข้าพเจ้าทั้งสอง
กำลังอธิษฐานสักการะอยู่นั้น ปรากฏเป็นทิวทัศน์
ว่า แสงแดดที่แรงกล้าอยู่ตรงบริเวณบ้านนั้น ได้
เปลี่ยนเป็นครมอากาศหายความร้อน เป็นแสงความ
เย็นที่ชุ่มชื้นใจ เมื่อสักการะเสร็จแล้ว แสงแดดได้
เปลี่ยนเป็นแสงร้อนที่เรียกกันว่าแดดออกจืดตาม
เดิม ต่อจากนั้นท่านพระครูสมันดา (พราหมณ์)

กับคณะของท่านก็ดำเนินการทำพิธีบวงสรวงต่อไป
ข้าพเจ้ายังจำได้ว่าแสงแดดมีความร้อนตามควร ซึ่ง
ต้องการให้พระครูสมันตาท่านทำพิธีจนกว่าจะจบ

ในเวลาตอนเย็นก่อนจะถึงเวลาเจริญพระพุทธ-
มนต์ ได้จัดการรับพระคุณเจ้าที่จะมาเจริญพระพุทธ-
มนต์มาเรื่อย จำได้ว่าสมเด็จพระพุฒาจารย์ วัด
สระเกศ ท่านมาถึงบ้านเป็นองค์ที่ ๒ ข้าพเจ้าเห็นว่า
ยังมีเวลาพอให้ท่านพักเพื่อสนทนากับท่านตามสม-
ควร จึงได้นิมนต์ท่านขึ้นไปนั่งพักบนเฉลียงบ้าน
ชั้นบน ได้ยกเก้าอี้ออกไปให้ท่านนั่งพักเพื่อตากลม
เล็กน้อย พอยกเก้าอี้ออกไปจะตั้งฝืนก็ปรอยตก
ลงมาพอดี ถึงแก่ท่านนั่งพักไม่ได้ ต้องยกเก้าอี้กลับ
ลงมาพักในห้องรับแขกชั้นล่าง สมเด็จพระพุฒาจารย์ ได้บอกปาก
ว่า วันนี้ฤกษ์ดีฝนตกลงมา แล้วต่อมา สมเด็จพระ
พุฒาจารย์ วัดอนงคาราม ท่านก็มาถึงได้
สนทนากับข้าพเจ้า ได้ถามถึงเรื่องหลวงพ่อกแก้ว
ตลอดเวลา และท่านได้บอกว่าเมื่อท่านผ่านรณมาถึง

หน้าวัดพระศรีรัตนศาสดาราม (วัดพระแก้ว) นั้น
ฝนตกจุกมาใหญ่ (รถยนต์ที่ไปรับท่านก็เปียกฝน
ปรากฏอยู่) พอถึงเวลาได้ปฐมฤกษ์ ๑๖ นาฬิกา ๒๘
นาที ก็ได้เริ่มเจริญพระพุทธมนต์ สวดพระพุทธรักษา
ภิเศกไปจนจบเวลาประมาณเที่ยงคืนเศษ

ระหว่างการทำพิธีสวดพุทธรักษาภิเศกในตอนกลาง
คืนวันนั้น มีเรื่องบางอย่างที่ได้ปรากฏขึ้น ขอเล่า
สู่ท่านฟัง ดังนี้

๑. มงกุฎที่ได้ทำถวายในคราวนี้ ได้ให้ร้าน
บุญทวีตรงหน้าสถานีตำรวจสำราญราษฎร์เก่า เป็น
ผู้ทำ การทำมงกุฎข้าพเจ้าได้พิจารณาเห็นว่า ถ้าจะ
นำพระองค์ท่านไปให้ช่างสวมลองทุก ๆ วันแล้ว ก็
เป็นการยากใจยิ่งนัก เพราะเกรงจะไปเป็นอันตราย
เสียหายเกิดขึ้นได้ จึงได้ไปขอร้องนายสิทธิเดช
แสงหิรัญ อาจารย์ของศิลปากรที่ชอบพอกับข้าพเจ้า
จำลองรูปพระเศียร โดยใช้ถอดพิมพ์ด้วยปาสเตอร์
การถอดพิมพ์พระเศียรนี้ ครั้งแรกปรากฏว่ารูป

พระเศียรที่ถอดออกมานั้นเบียว คือทางด้านหน้าและ
 ด้านหลังเหลื่อมล้ำกัน ในทันทีนั้นเอง คล้ายกับว่า
 มีอะไรผ่านความรู้สึกให้ข้าพเจ้านึกขึ้นได้ว่า ข้าพเจ้า
 มิได้บอกกล่าวขอขมาท่านให้ทราบก่อน ข้าพเจ้า
 จึงได้ไหว้และอธิษฐานขอมาบอกกล่าวท่านว่า การ
 ที่ทำเช่นนั้นเพราะอะไรแล้วก็นิ่งไว้ไม่พูดกับใคร ส่วน
 นายสิทธิเดช แสงหิรัญ ก็จัดการแก้ไขทำใหม่อีก
 ครั้ง ในครั้งหลังรอสัก ๑๕ นาที แห้งแล้ว จึงได้
 ถอดพิมพ์ออก ก็ปรากฏว่าพระเศียรจำลองนั้นชัดเจน
 เรียบร้อย เกือบจะไม่ต้องตกแต่งอะไรเลย แล้วนำ
 พระเศียรจำลองไปให้ช่างทองไว้ ช่างได้พยายามทำ
 มงกุฎอยู่เป็นเวลา ๑ เดือนเศษ จึงได้เสร็จเรียบร้อย
 และข้าพเจ้าได้ให้ช่างนำมาสวมท่านในวันที่ฉลองนี้
 พอดี ได้ถามนายช่างว่าค่าจ้างทำมงกุฎนั้นจะคิดราคา
 เท่าใด เพราะได้ตกลงกันว่าน้ำหนักทองที่ท่านนั้นเป็น
 ส่วนของข้าพเจ้า นายช่างทองได้บอกว่า ค่ากำหนด
 ที่ท่านนั้นสุดแต่ข้าพเจ้าจะคิดให้ เพราะตั้งใจจะถวาย

ร่วมการกุศล ทำให้ข้าพเจ้าอดอดใจมาก เพราะไม่
ทราบว่าจะให้ค่าจ้างเขาเท่าใดจึงจะเหมาะสม ได้
พยายามถามราคาค่าจ้าง แต่นายช่างยืนคำแต่เพียงว่า
สุดแต่จะให้ ข้าพเจ้าจึงให้ค่าจ้างไป ๑,๕๐๐ บาท เขา
ก็ยินยอม และบอกข้าพเจ้าว่า พระเศียรจำลองของ
หลวงพ่อนั้นเขาขอไว้เพื่อบูชาเถิด ข้าพเจ้าก็บอกว่า
เห็นจะขัดข้อง เพราะมีคนขอแล้วรวมเป็น ๓ ราย
ด้วยกัน คือ

(๑) นายสิทธิเดช แสงหิรัญ ผู้ถอดพิมพ์
พระเศียรจำลอง

(๒) พลตรีจิตติ นาวีเสถียร น้องชายของ
ภรรยาข้าพเจ้า

(๓) คือตัวนายท้ว นายช่างทองผู้ขึ้นข้าพเจ้า
จะต้องให้แก่ พลตรีจิตติ นาวีเสถียร
น้องเขยข้าพเจ้า เพราะเป็นญาติกัน

๒. ข้าพเจ้าได้ทำแผ่นทองคำเป็นดวงของสมเด็จพระ
พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๒ แผ่น คือดวงประสูติและ

ดวงตรัสรู้ ตลอดทั้งดวงตัวของข้าพเจ้า บรรจูลงไว้
 ใต้ฐานของหลวงพ่อกแก้ว โดยพระครูใบฎีกาประหยัด
 เป็นผู้ทำพิธีม้วนบรรจุดวง ข้าพเจ้าเป็นผู้ยกองค์
 หลวงพ่อขึ้นลงจากฐานและที่ตั้ง เมื่อเสร็จการบรรจุ
 ดวงแล้ว ท่านเจ้าคุณราชโมฬี ที่ท่านมาทำพิธีสวด
 มนต์นั้น ท่านได้พูดกับข้าพเจ้าว่า “เป็นการน่าแปลก
 อยู่เหมือนกัน ในขณะเวลาที่ข้าพเจ้ายกองค์หลวง
 พ่อขึ้นลงอยู่นั้น ในนิมิตของท่านมองเห็นมีเทวดา
 ห้อมล้อมช่วยกันยกขึ้นลงอยู่เต็มไปหมดแทบเกือบ
 จะไม่เห็นตัวข้าพเจ้า” ส่วนเด็กชายเอกสิทธิ์ บุตร
 ชายคนเล็กของข้าพเจ้า นั่งอยู่ใกล้ๆ ข้าพเจ้า ได้พูด
 กับข้าพเจ้าว่า “ป๊าๆ ทำไมไม่เห็นดวงของพ่อบ้างล่ะ”
 คำว่า “พ่อ” นั้น คือ ชื่อของบุตรชายข้าพเจ้าที่เรียก
 กันเล่นๆ ว่า “พ่อ” ข้าพเจ้าก็นึกแปลกเหมือนกัน
 ว่า เหตุใดบุตรจึงได้ชกถามข้าพเจ้าขึ้นมา ในเดือน
 ต่อมา ข้าพเจ้าจึงไปปรึกษากับพระอาจารย์สอบถาม
 ท่านครูว่า เมื่อบุตรพูดเช่นนั้น ถ้าจะทำดวงของบุตร

ใส่ไปอีก จะได้หรือไม่ พระอาจารย์ได้บอกว่าได้ไม่เสียหายอะไร แต่ให้ใส่ไว้ข้างล่างสุดคือใต้ฐาน จะเป็นการดีกว่า ลูกนั้นหนุนพ่อแม่อยู่เสมอ ดังนั้นในวันเกิดของบุตรข้าพเจ้าคนนี้ ข้าพเจ้าจึงได้ทำดวงของบุตรอีก ๑ แผ่น และใส่ติดไว้ใต้ฐานของหลวงพ่อ รวมเป็นดวง ๔ แผ่นด้วยกัน

๓. เวลาประมาณ ๒๓.๐๐ น. ในวันทำพิธีพุทธาภิเษกนั้น พลเรือจัตวา หลวงสวัสดิแพทย์ ได้มาร่วมงานอยู่ด้วยตั้งแต่เวลาตอนค่ำแล้ว ท่านได้พาชายคนหนึ่งมาด้วย โดยเป็นคนเคยเข้าทรงได้ ข้าพเจ้าต้องการอยากรู้อะไรเรื่องราวตำนานความเป็นมาของหลวงพ่อแก่วงศ์นี้ว่า ผู้ใดเป็นผู้สร้างและเคยมีความเป็นมาอย่างไร จึงได้ขอร้องชายผู้นั้นให้ทำพิธีเข้าทรงองค์ท่าน ในขณะนี้มีบรรดาผู้ที่มาร่วมงานอยู่กันหลายสิบคนที่บ้าน ได้นั่งดูและนั่งฟังกันโดยใกล้ชิด ผู้ที่ทำการเข้าทรงได้ขอให้โยงสายสัญญาณจากองค์ท่านแล้วก็จับกลุ่มสายสัญญาณไว้ และนั่งทำพิธี

การเข้าทรงอยู่พักหนึ่ง เมื่อคนทั้งหลายเห็นว่าท่านได้
เข้าทรงให้แล้ว ข้าพเจ้าก็เริ่มซักถาม เป็นตอน ๆ ไป
ตามความที่ต้องการ ชื่อประวัติของท่านเป็นมาอย่าง
ไรนั้น คล้ายคลึงกับที่พระภิกษุฐิตะเวโท (ใหญ่)
ได้เขียนไว้ตามที่กล่าวมาแล้ว และในการซักถามนั้น
ได้มีนายสุวรรณ โชติกะเสถียร หัวหน้ากองคลัง ของ
กรมศุลกากร เป็นผู้จดคำตอบไว้ ซึ่งมีข้อความยืดยาว
มาก ข้าพเจ้าจะขอบรรยายให้ฟังแต่เฉพาะที่
สำคัญ ๆ สัก ๒ - ๓ ข้อ คือ

ข้อ ๑. ข้าพเจ้าได้ถามว่า ในการที่ข้าพเจ้าได้
กระทำพิธีการพืชมงคล เพื่อดลอรับหลวงพ่อบุญ
วันนี้ มีสิ่งใดที่ขาดตกบกพร่องไปบ้างหรือไม่ เพราะ
ทำไปตามระเบียบประเพณีและสอบถามจากท่านผู้
มาบ้าง เกรงว่าจะเป็นการขาดตกบกพร่องไป ท่าน
ผู้^{๑๕} ได้^{๑๖} ตอบว่า การงานที่ทำในวันนี้เป็นการเรียบ
ร้อยดี แต่มีบกพร่องอยู่นิดหน่อยคือ พระองค์ท่าน
นั้นได้เคยอยู่ในความปกปักรักษาของพระศักราชเทวา

(พระอินทร์ศวร) มาตลอดเวลา และเมื่อท่านได้มา
 ประทับอยู่กับข้าพเจ้าแล้ว พระอินทร์ศวรจะอยู่ด้วย
 เป็นเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันนั้นเป็นต้นไป แล้วพระ
 อินทร์ศวรจะเสด็จกลับไป เพราะท่านได้มาประทับ
 อยู่ในความปกครองรักษาของข้าพเจ้าแล้ว และการ
 ทำงานฉลองวันนี้ ข้าพเจ้ามิได้บอกให้พระอินทร์ศวร
 ทราบ ข้าพเจ้าได้ฟังแล้วรู้สึกตกใจ จึงได้ถามว่าจะ
 ให้ทำประการใด เพราะการที่ได้จัดทำไปนั้น เป็น
 เพราะความไม่ทราบจริงๆ ท่านได้บอกว่าให้ข้าพเจ้า
 จุดรูป ๓ ดอก แล้วอธิษฐานบอกกล่าวท่านเสีย แล้ว
 นำรูปไปปักกลางแจ้ง ข้าพเจ้ารับทำตามโดยกล่าวคำ
 ขอมมาท่าน เสร็จแล้วท่านบอกว่าไม่มีอะไรอีก เป็น
 การเรียบร้อยดีตลอดไป

ข้อ ๒. ข้าพเจ้าได้เรียนท่านว่า อยากจะทราบ
 พระนามของท่านว่ามีนามว่าอะไรหรือไม่ เพราะวัน
 ก่อน ๆ ข้าพเจ้าก็เคยไปเรียนถามสมเด็จพระพุฒ-
 ใภษาจารย์ (วัดสระเกศ) เพื่อขอให้ถวายพระนาม

ให้ ก็พอดีท่านยังมีได้ถวายพระนามมาให้ เมื่อหลวง
 พ่อมาแล้วก็ขอทราบพระนามท่านเสียเลย ท่านยิ้ม
 แล้วก็ตอบทันทีว่า ท่านมีชื่อว่า “พระพุทธรัตนมหา
 มุนี” ข้าพเจ้ารู้สึกดีใจเป็นล้นพ้น และยังความแปลก
 ประหลาดใจแก่ผู้ที่นั่งฟังอยู่นั้นเป็นอันมาก ในวัน
 ต่อมาข้าพเจ้าจึงได้ทำแผ่นทองคำลงยาเขียนพระนาม
 ท่าน โดยจ้างให้นายจิตร ช่างทองที่หน้าโรงไฟฟ้า
 วัดเลียบเป็นผู้ทำเสร็จแล้วถวายติดไว้ที่ด้านหน้าฐาน
 ชั้นล่างจนถึงทุกวันนี้ เมื่อพิเคราะห์ดูพระนามของ
 ท่านแล้ว ก็ลม้ายคล้ายคลึงกับหลวงพ่อแก้วมรกต
 องค์ใหญ่ที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ซึ่งมีพระนามว่า
 พระพุทธรัตนปฎิมากรแก้วมรกต ทำให้หวนระลึกว่า
 ที่ได้ดำนานท่านไว้นี้ว่าหลวงพ่อแก้วองค์ของข้าพเจ้า
 นี้ปรากฏว่าท่านเป็นสาวกของหลวงพ่อแก้วองค์ใหญ่
 นั้น เป็นเรื่องที่มีการใกล้เคียงที่น่าคิดอยู่มาก

ข้อ ๓. เป็นวันรุ่งขึ้นจากวันที่ทำพิธีพุทธาภิเษก
 คือ วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๔๕๗ ได้ถวายภัตตาหารเช้า

แต่พระคุณเจ้าที่มาสวดมนต์ ในวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๔๕๗ นั้น เมื่อเสร็จพิธีการถวายภัตตาหารแล้ว ข้าพเจ้าได้ยกหลวงพ่อก้าวออกไปที่ห้องโถงชั้นบน เพื่อทำพิธีเวียนเทียนสมโภชท่าน โดยมีพระมหाराชครูพิธีศรีวิสุทธิคุณ พราหมณ์เป็นผู้ทำพิธีเบิกแว่นเวียนเทียนสมโภช ได้มีท่านที่เคารพนับถือไปเวียนเทียนฉลองท่านเป็นอันมาก ในบรรดาท่านที่ไปร่วมการกุศลวันนั้นมีคุณเป็น บุนนาค ด้วยผู้หนึ่ง ซึ่งเป็นผู้ที่รักใคร่นับถือกับภรรยาและข้าพเจ้ามาแต่ก่อน ๆ ในงานนี้ข้าพเจ้าได้ขอร้องให้ คุณเป็น บุนนาค ทำฉัตรถวายหลวงพ่อก้าวนี้ด้วย ฉัตรที่ทำถวายนั้นใช้เงินและทอง เพราะคุณเป็น บุนนาค เป็นผู้มีความสามารถทำของชนิดนี้เป็นอย่างดี ฉัตรอันหลังที่ไปขอร้องให้ทำนั้นเป็นเวลาใกล้ชิดกับวันที่ทำพิธีฉลองท่าน ดูเหมือนว่าก่อนหน้าวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๔๕๗ สัก ๓ - ๔ วัน เท่านั้น ซึ่งขณะนั้นคุณเป็น บุนนาค กำลังเป็นไข้ไม่สบายอยู่ด้วย ได้รับ

ปากไว้ว่าจะพยายามทำถวายให้เสร็จทันงานในวันที่ ๑๔ มกราคม ให้ได้ ดังนั้นในวันเวียนเทียน คุณเป็น บุนนาค จึงได้มาในงานวันนั้นด้วย เมื่อได้มาชม นมัสการท่านในวันนั้นแล้ว คุณเป็น บุนนาค ได้เล่า ให้ฟังว่า ในระยะวันหนึ่งทำฉัตรให้ท่านนี้ได้มีอาการ ไม่สบายผิดปกติอยู่จนกระทั่งถึงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๔๕๗ จึงได้อธิษฐานขอबारมีท่านว่าจะตั้งใจทำฉัตร ถวายขอให้ความเจ็บป่วยนั้นได้หายไปได้ เพื่อให้ทันเวลาจะนำฉัตรมามอบให้ในตอนบ่ายวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๔๕๗ นั้น อาการป่วยก็ได้ทุเลาหายไ้ และในวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๔๕๗ เวลาตอนบ่ายนั่ง ทำฉัตรอยู่ใกล้หน้าต่างที่เปิดไว้ ฝนได้ตกลงมามาก และสาดเข้ามาทางหน้าต่าง อีกหน้าต่างหนึ่งระยะ ใกล้ ๆ กับหน้าต่างตรงที่ คุณเป็น บุนนาค นั่งทำ ฉัตรอยู่ แต่หน้าต่างนั้นหาได้มีฝนสาดกระเซ็นเข้ามา ในหน้าต่าง ทำให้คุณ เป็น บุนนาค มีความสนใจ

ในการอธิษฐานขอबारมีท่านไว้เหมือนกัน คุณเป็น
 บุนนาค จึงได้มาเล่าความข้อนี้ให้ฟัง และกราบ
 นมัสการขอพรให้คุณตามที่ขอबारมีท่านดังที่กล่าว
 แล้วนี้ เป็นผลให้ปรากฏแก่ คุณเป็น บุนนาค เป็น
 ที่สนใจยิ่ง และในการที่ฝนตกในวันที่ ๑๔ มกราคม
 ๒๔๕๓ ตอนบ่ายวันนั้น ก็ปรากฏว่าที่วัดพระศรีรัตน
 ศาสดาราม (วัดพระแก้ว) ฝนได้ตกบริเวณนั้นอย่าง
 น้ำนองทีเดียว ซึ่งทำให้นึกคิดไปว่าฝนได้ตกมาเป็น
 ท่านองว่า ท่านทั้งสององค์นี้รับกัน ให้ความร่มเย็น
 เป็นสุข เพราะตามปกติแล้ว วันที่ ๑๔ มกราคม
 นั้น ไม่ใช่ฤดูฝน ไม่น่าจะมีฝนตกอย่างขนาดหนัก
 ดังที่สมเด็จพระพุฒาจารย์ท่านมาจากวัดอนงค์ ท่าน
 มาถึงบ้านข้าพเจ้าแล้วท่านยังบอกว่าฝนได้ตกทางฝั่ง
 ธนตลอดเรื่อยมาทางวัดพระแก้ว ครั้นมาตอนใกล้
 จะถึงบ้านข้าพเจ้าฝนไม่ตกในระยะทางตอนทางนี้ดังที่
 ได้กล่าวไว้ ตอนที่สุดเด็จท่านมาถึงบ้าน

เรื่องมหัศจรรย์ต่าง ๆ

ในเรื่องความมหัศจรรย์ต่าง ๆ ที่ได้ปรากฏขึ้นนับตั้งแต่หลวงพ่อกแก้วมาอยู่กับข้าพเจ้าแล้ว มีอยู่หลายคราว ซึ่งจะขอนำมาเล่าให้ท่านได้ทราบไว้ เป็นตอน ๆ ดังต่อไปนี้

เรื่องที่ ๑ ได้กล่าวไว้แล้วในตอนทำพิธีฉลองรับท่านนั้น ซึ่งปรากฏว่าหลวงพ่อกแก้วองค์นี้ท่านได้อยู่ในความปกป้องรักษาของพระศักราชเทวามาตลอด และเมื่อมาอยู่กับข้าพเจ้าแล้วเมื่อครบ ๓๐ วันนับแต่วันฉลอง พระศักราชเทวาท่านจะเสด็จกลับไป ก็ปรากฏว่า ภายหลังจากวันฉลองประมาณสัก ๑๕ วัน จำได้ว่าเป็นวันราตรีเดือนกุมภาพันธ์ ๒๔๕๓ นั้น เช้าวันหนึ่งข้าพเจ้ายังไม่ทันจะตื่นนอน ได้มีพ่อค้าจีนคนหนึ่ง คือเจ้าของร้านขายสี ยี่ห้อตราอุฐู ร้านชอตักเชียง อยู่ที่สามแยก ได้มาพบภรรยาข้าพเจ้า พร้อมกับนำเทวรูปองค์หนึ่งมาด้วย โดยบอกว่าขอให้นำเทวรูปองค์นี้มาให้ข้าพเจ้าดูว่าเป็นของเก่าหรือของ

ใหม่ และขอถวายแก่หลวงพ่อก้าวไว้เลย พ่อค้า
 คนนี้เดิมไม่เคยรู้จักกับข้าพเจ้าเลย แต่ได้มีนายเฉลิม
 วรรณโนทัย ซึ่งเป็นปลัดจังหวัดสกลนครเป็นผู้พา
 มาให้รู้จักกับข้าพเจ้า เพราะเขาชอบพอกัน เมื่อ
 ข้าพเจ้าได้รู้จักกับพ่อค้าผู้นี้แล้ว วันหนึ่งเขามีธุระ
 ไปที่ดอนเมือง ตอนกลับก็เลยแวะมาเยี่ยมเยือน คุย
 กันสัก ๒๐ นาทีโดยมิได้มีกิจอะไรเลย ข้าพเจ้าได้
 ถือโอกาสให้เขาขึ้นไปนมัสการหลวงพ่อ พอมา
 ครั้งที่สาม เขาก็นำเทวรูปมาให้ถวายหลวงพ่อกับเดียว
 ข้าพเจ้าได้พิจารณาดูเทวรูปองค์นั้นแล้ว ปรากฏว่าเป็น
 เทวรูปพระนารายณ์สี่กร พระหัตถ์ทรงถือ ตรี คทา
 จักร สังข์ ประทับนั่งบนบัลลังก์ เป็นขนาดองค์เล็ก
 ลักษณะการหล่อเป็นแบบที่สวยงามดีแต่มีไขเป็นของ
 โบราณ สังเกตดูเนื้อทองเป็นของทำใหม่ ข้าพเจ้า
 คิดว่าคงเป็นของที่ทำในสมัยรัตนโกสินทร์ มีอายุไม่
 เกิน ๑๐๐ ปี เมื่อดูแล้วก็ทำให้เกิดความคิดขุ่นตันที่
 ว่า ตามที่หลวงพ่อบุ๊ได้ประทับทรงในคืนวันฉลองและ

ได้บอกไว้ว่าพระอินทร์สวรจะอยู่กับท่านเป็นเวลา ๓๐ วันแล้วจะเสด็จไป พอได้ประมาณ ๑๕ วันก็บังเอิญให้มีคนนำเทวรูปพระนารายณ์มาถวายหลวงพ่อ ตามเรื่องนั้นพระอินทร์สวรท่านเป็นผู้ประทานพร ส่วนพระนารายณ์ท่านเป็นผู้ปราบ เมื่อใกล้เวลาที่พระอินทร์สวรจะกลับไปก็ดลบันดาลให้มีผู้นำพระนารายณ์มาถวาย เพื่อจะได้คอยปกป้องรักษาองค์หลวงพ่อต่อไปอีก ข้าพเจ้ามีความนึกคิดถึงการดลบันดาลโดยบังเอิญเกิดขึ้นเช่นนั้น จึงได้นำเทวรูปพระนารายณ์ไปตั้งถวายไว้ที่หน้าหลวงพ่อแก้ว และอธิษฐานขอให้ท่านได้อยู่คุ้มครองปกป้องรักษาองค์หลวงพ่อต่อไปด้วย

เรื่องที่ ๒ จำได้ว่าวันนั้นตรงกับวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๔๙๖ ซึ่งเป็นวันสิ้นปี ในตอนเช้าก็มีเพื่อนฝูงบางท่านมาอวยพรปีใหม่มั่นบ้าง เวลาตอนบ่ายประมาณ ๑๗.๐๐ น. ข้าพเจ้าเห็นว่าเย็นแล้วไม่มีแขกมากี่เลยไปนอนเล่นที่ห้องโถงหน้าห้องพระ แล้วก็เลยหลับ

ไปสัก ๒๐ นาที ในระยะที่หลับนั้นก็นิมิตไปว่า ได้
 เห็นพระองค์หนึ่งเป็นแบบพระพุทธรูปทรงเครื่อง จำ
 ลักษณะได้ชัดเจนมาลอยอยู่ตรงหน้า แล้วบอกว่า
 “นี่เป็นมรกดหนา” แล้วข้าพเจ้าตกใจตื่นขึ้นลุก
 ขึ้นนั่ง ในใจก็นึกว่าเราเห็นจะได้พระพุทธรูปมรกด
 อีกสักองค์ จนถึงเวลาตอนค่ำประมาณสัก ๑๕.๐๐ น.
 ข้าพเจ้ากำลังนั่งรับประทานอาหารอยู่คนเดียว เพราะ
 ภรรยาและลูกๆ ไปธุระข้างนอก ได้มีเด็กผู้ชายคน
 หนึ่งแบกถาดขนมชั้นมา ๑ ถาด และมีซองหนึ่งสือ
 มา ๑ ซอง เด็กนั้นบอกกับข้าพเจ้าว่านางจรัญญา
 อรรถศาสตร์ ซึ่งชอบพอกันเคยกันกับข้าพเจ้าและ
 ภรณานัน ให้นำขนมชั้นมาเยี่ยมความสุขปีใหม่
 พร้อมทั้งบัตรส่งความสุขปีใหม่ด้วย ข้าพเจ้าฝาก
 แสดงความขอบคุณไปแล้ว เด็กชายคนนั้นก็กลับ
 ไป ความที่อยากทราบว่าคุณจรัญญาอวยพรมาว่า
 อย่างไรบ้าง จึงได้เปิดซองนั้นออกดู ปรากฏว่า
 เป็นใบสกาครูปหลวงพ่อกแก้วมรกดองค์ใหญ่ (พระ

พุทธมหายานรัตนปฎิมากรแก้วมรกต ที่วัดพระศรี
รัตนศาสดาราม) และลักษณะรูปที่พิมพ์ไว้ในแผ่น
โปสเตอร์นั้นก็มีขนาดเท่ากับที่ข้าพเจ้าได้เห็นในเวลา
ฝันเมื่อตอนเวลาเย็น ๑๗.๐๐ น. นั้นทีเดียว เวลานั้น
ชนตัวข้าพเจ้าลุกขึ้น เกิดความปิติในใจ จึงได้อ่าน
คำอวยพรในด้านหลังที่คุณจรัญญาเขียนอวยพรส่งมา
เสร็จแล้ว ก็หวนระลึกไปถึงตำนานของหลวงพ่อบองค์
ของข้าพเจ้า ตามที่พระอาจารย์หลาย ๆ องค์ได้นำ
พิจารณาท่าน ตลอดจนที่พระภิกษุใหญ่เขียนเป็น
หนังสือดั่งที่คัดไว้ในตอนต้นนี้แล้วว่า หลวงพ่อแก้ว
องค์ของข้าพเจ้านั้น ท่านเป็นสาวกของหลวงพ่อกแก้ว
องค์ใหญ่ เคยอยู่ด้วยกันมา แล้วก็ต้องพลัดพราก
จากกันไป ถึงแม้เวลานี้จะไม่ได้อยู่ใกล้ ๆ กันก็ตาม
ก็ดลบันดาลให้มีคนนำพระรูปของหลวงพ่อกแก้วมรกต
องค์ใหญ่ ส่งเป็นบัตรอวยพรมาให้แก่ข้าพเจ้าในวัน
ปีใหม่ เดือนใหม่ ข้าพเจ้าถือว่าเป็นมงคลยิ่งนัก และ
ในชีวิตก็ยังไม่เคยพบใครที่ส่งบัตรอวยพรเป็นรูปพระ

แก้วมรกตเลย จึงได้นำรูปพระแก้วมรกตนั้นใส่กรอบ
แล้วจัดที่บูชานำไปตั้งไว้ใกล้ ๆ กับองค์ของข้าพเจ้า
จนกระทั่งถึงบัดนี้ เพื่อให้ท่านได้ประทับอยู่ใกล้ ๆ กัน
ในเรื่องนี้วันต่อมา คือ วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๔๕๓ ที่
เป็นวันฉลองหลวงพ่อแก้วนั่น คุณจรรยาได้มาใน
งานด้วย ได้คุยกันถึงเรื่องนี้ คุณจรรยาจึงได้เล่าว่า
ในตอนเย็นวันที่จะให้หลานชายนำขนมชั้นมาให้ข้า-
พเจ้านั้น ก็เกิดความต้องการจะได้บัตรส่งความสุขที่
สวย ๆ สักแผ่น เพราะที่มีอยู่แล้วหลายแผ่นก็ไม่
ชอบใจ จึงให้หลานชายออกไปหาซื้อบัตรส่งความสุข
สวย ๆ ให้สักแผ่นหนึ่ง หลานชายก็เลยไปซื้อบัตรรูป
โบสถ์วัดหลวงพ่อแก้วมรกตแผ่นนั้นมาให้คุณจรรยา
ก็พอใจ จึงรีบเขียนคำอวยพรแล้วให้หลานชายนำ
มาให้แก่ข้าพเจ้า

เรื่องที่ ๓ พระเศียรจำลองของท่านนั้น ข้าพเจ้า
ได้จัดการลงรักแล้วปิดทองไว้ และได้บอกกับพลตรี
จิตติ นาวิเสถียรว่า เมื่อจะมารับท่านไปบูชาแล้วต้อง

๓๖๖
 ๓๖๗
 ๓๖๘
 ๓๖๙
 ๓๗๐
 ๓๗๑
 ๓๗๒
 ๓๗๓
 ๓๗๔
 ๓๗๕
 ๓๗๖
 ๓๗๗
 ๓๗๘
 ๓๗๙
 ๓๘๐
 ๓๘๑
 ๓๘๒
 ๓๘๓
 ๓๘๔
 ๓๘๕
 ๓๘๖
 ๓๘๗
 ๓๘๘
 ๓๘๙
 ๓๙๐
 ๓๙๑
 ๓๙๒
 ๓๙๓
 ๓๙๔
 ๓๙๕
 ๓๙๖
 ๓๙๗
 ๓๙๘
 ๓๙๙
 ๔๐๐

เรื่องที่ ๔ ข้าพเจ้าได้ถ่ายรูปและพิมพ์รูปของ
 หลวงพ่อแล้วได้แจก ๆ ผู้ที่เคารพนับถือไปบ้างเป็น
 จำนวน ๑,๐๐๐ กว่ารูปแล้ว มีบางรายที่กลับมาเล่าให้
 ข้าพเจ้าฟังว่าถึงบารมีของหลวงพ่อแก้วท่านมีหลาย
 ประการ โดยย่อ ๆ เช่นเมื่อคราวข้าพเจ้าเดินทางไปต่าง
 ประเทศ ได้นำรูปของท่านมอบให้ไว้ตามบรรดาคน
 ไทยที่เคารพนับถืออยู่ในต่างประเทศ เขาได้บูชาท่าน
 ได้ถูกลืตเตอร์ต่างประเทศก็มี บางท่านเดินทางกลับ
 มาเมืองไทยถูกพายุบนเรือบินเขาบนท่านก็ปลอดภัย
 กลับมา บางรายเดินทางไปต่างประเทศข้าพเจ้ามอบ
 รูปให้ไปบูชา เกิดไปรู้จักของหายในต่างประเทศ
 เป็นราคามาก เขาก็บูชาบนท่าน ของก็กลับได้
 คืนมา แล้วก็มาเก็บที่บ้านข้าพเจ้า มีคนทาง
 บัณฑิตรายหนึ่งเขาไม่ต้องการจะให้ออกนาม เขามา
 ทำการสักการะขอบารมีท่าน ๆ ก็ประทานให้ตามความ
 प्रารณนา เขาเสร็จกิจธุระแล้วเขาก็ให้ข้าพเจ้าจัดการ
 สร้างบุษบกถวายท่าน และถวายเครื่องบูชา ข้าพเจ้า

ก็จัดการทำถวายให้ตามความประสงค์ บุษบกองค์ที่
ตั้งท่านอยู่ทุกวันนี้

ความเป็นมาของหลวงปู่พระพุทธรัตนมหาโม
ณีมาดังนี้ การสักการบูชาขอบารมีท่านนั้น ต้อง
อธิษฐานถวายข้าวเหนียวกับไข่ต้ม ทำอย่างธรรมดาๆ
สุดแต่จะมีความศรัทธาสักเท่าใด เกือบจะทุกๆ วัน
ก็ว่าได้ ได้มีผู้มาขอนมัสการสักการะชมท่าน ซึ่ง
ข้าพเจ้าไม่มีความรังเกียจอย่างใดเลย เพื่อให้ได้
มานมัสการสักการะท่านโดยทั่วกัน.

พระพุทธรูปทองคำ
วัดสุทัศนเทพวรารามราชวรมหาวิหาร
กรุงเทพฯ

~~หอสมุดแห่งชาติสาขานครราชสีมา~~
หอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษก
จันทบุรี

พิมพ์ที่โรงพิมพ์พระจันทร์ ทำพระจันทร์ วรรณคาร
นายสนั่น บุญยศิริพันธ์ เจ้าของ ผู้พิมพ์
ผู้โฆษณา พ.ศ. ๒๔๕๕